

GRŴP COLEGAU NPTC

Adroddiad Blynyddol

ar gyfer y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2022

Personél Rheoli Allweddol, Bwrdd y Llywodraethwyr a Chynghorwyr Proffesiynol

Personél rheoli allweddol

Diffinnir personél rheoli allweddol fel aelodau o Dîm Arwain y Grŵp ac fe'u cynrychiolir gan y canlynol yn 2021/22:

Mark Dacey Prif Weithredwr; Swyddog Cyfrifyddu

Catherine Lewis, Dirprwy Brif Weithredwr ac Is-bennaeth

Kathryn Holley, Is-bennaeth: Gwasanaethau Ariannol

Eleanor Glew, Is-bennaeth: Gwasanaethau Gweithredol

Kelly Fountain, Is-bennaeth: Gwasanaethau Academaidd

Gemma Charnock, Is-Bennaeth: Cysylltiadau Allanol ac Ysgrifennydd y Coleg

Bwrdd y Llywodraethwyr

Rhoddir rhestr lawn o'r Llywodraethwyr ar dudalennau 15 ac 16 o'r datganiadau ariannol hyn.

Gweithredodd Mrs G Charnock fel Is-Bennaeth: Cysylltiadau Allanol ac Ysgrifennydd y Coleg am y cyfnod.

Cynghorwyr proffesiynol

Archwilwyr datganiadau ariannol annibynnol:

PricewaterhouseCoopers LLP

Un Ffordd y Brenin

Caerdydd

CF10 3PW

Archwilwyr mewnol:

RSM Risk Assurance Services LLP

Suite 205, Regus House

Malthouse Avenue

Parc Busnes Porth Caerdydd

Caerdydd

CF23 8RU

Bancwyr:

Grŵp Bancio Lloyds

Tŷ St William Teras

Tresillian Caerdydd

CF10 5BH

Santander

Tŷ St William 9

Heol y Frenhines

Caerdydd

CF10 2UD

CYNNWYS

	Rhif tudalen
Adroddiad y Corff Llywodraethu	4
Datganiad o Lywodraethu Corfforaethol a Rheolaeth Fewnol	14
Datganiad y Corff Llywodraethu ar reoleidd-dra, priodoldeb a chydymffurfiaeth y Grŵp â thelerau ac amodau cyllido y Corff Ariannu	20
Datganiad o Gyfrifoldebau Aelodau'r Gorfforaeth	21
Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol i Gorfforaeth Coleg Castell-nedd Port Talbot	22
Datganiadau Cyfunol a'r Coleg o Incwm Cynhwysfawr	25
Datganiadau Cyfunol a'r Coleg o Newidiadau mewn Arian Wrth Gefn	25
Mantolenni Cyfunol a'r Coleg ar 31 Gorffennaf	27
Datganiad Cyfunol o'r Llif Arian	28
Nodiadau i'r Cyfrifon	29

Adroddiad y Corff Llywodraethu

NATUR, AMCANION A STRATEGAETHAU:

Mae'r corff llywodraethu yn cyflwyno ei adroddiad blynyddol ynghyd â'r datganiadau ariannol cyfunol archwiliedig ac adroddiad yr archwilydd ar gyfer Grŵp Colegau NPTC ar gyfer y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2022.

Statws cyfreithiol

Sefydlwyd y Gorfforaeth o dan Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 er mwyn cynnal Coleg Castell-nedd Port Talbot. Mae'r Coleg yn elusen eithriedig at ddibenion Rhan 3 o Ddeddf Elusennau 2011.

Cenhadaeth

Mae datganiad cenhadaeth y Grŵp fel a ganlyn:

'Ysbrydoli dysgu, cyfoethogi bywydau, cyflawni llwyddiant'

Arwyddair:

"Mwy nag addysg yn unig"

Ar gyfer y Grŵp, mae'r arwyddair yn cyfleu'r hyn y mae myfyrwyr yn ei gael fel pecyn cyfan yn y Coleg. Bydd myfyrwyr yn cael addysg a hyfforddiant rhagorol, ond bydd ganddynt hefyd fynediad i'r holl weithgareddau allgyrsiol, y chwaraeon, y clybiau, y gerddoriaeth a'r dawns a llawer mwy.

Budd Cyhoeddus

Mae'r Coleg yn elusen eithriedig o dan Ran 3 o Ddeddf Elusennau 2011 ac mae'n cael ei rheoleiddio gan Lywodraeth Cymru fel Prif Reolydd pob Corfforaeth AB yng Nghymru. Mae aelodau'r Corff Llywodraethu, sy'n ymddiriedolwyr yr elusen, wedi'u datgelu ar dudalennau 15 ac 16.

Wrth osod ac adolygu amcanion strategol y Grŵp, mae'r Corff Llywodraethu wedi rhoi sylw dyledus i ganllawiau'r Comisiwn Elusennau ar fudd cyhoeddus ac yn arbennig i'w ganllawiau atodol ar hybu addysg. Mae'r canllaw yn nodi'r gofyniad bod yn rhaid i bob sefydliad sy'n dymuno cael eu cydnabod fel elusen ddangos, yn benodol, bod eu nodau er budd y cyhoedd.

Wrth gyflawni ei genhadaeth, mae'r Grŵp yn darparu'r buddion cyhoeddus adnabyddadwy canlynol trwy hybu addysg:

- Addysgu o ansawdd uchel
- Ehangu cyfranogiad a mynd i'r afael ag allgáu cymdeithasol.
- Hanes cyflogaeth rhagorol i fyfyrwyr.
- Systemau cefnogi cryf i fyfyrwyr.
- Cysylltiadau â chyflogwyr, diwydiant a masnach.

Ymdrinnir â darparu budd cyhoeddus drwy gydol yr Adroddiad y Corff Llywodraethu hwn.

Gweithredu'r Cynllun Strategol

Ym mis Medi 2019, mabwysiadodd y Grŵp gynllun strategol yn ffurfiol ar gyfer y cyfnod 1 Awst 2019 i 31 Gorffennaf 2023.

Mae cynllun strategol 2019-2023 yn cynnwys cynlluniau eiddo ac ariannol. Mae'r Gorfforaeth yn monitro perfformiad y Grŵp yn erbyn y cynlluniau hyn.

Dangosir Nodau Strategol y Grŵp ar gyfer y cyfnod 2019-23 isod:

Mae cynnydd yn cael ei wneud yn erbyn yr amcanion hyn, er bod pandemig Covid-19 wedi effeithio ar yr amserlenni, gyda'r amcanion sy'n ymwneud â thechnoleg yn benodol yn cael eu datblygu'n gyflymach nag a gynlluniwyd yn wreiddiol.

Nodau Strategol Ariannol

Nodau strategol ariannol y Grŵp yw:

- Sicrhau hyfywedd ariannol hirdymor gyda gwargedion cynaliadwy sy'n ddigonol ar gyfer anghenion y Grŵp
- Cynllunio ariannol effeithiol a chwbl gydlynol.
- Rheolaeth a rheoli ariannol effeithiol tra'n darparu gwasanaethau craidd yn effeithiol.
- Sicrhau gwerth am arian ym mhob gweithgaredd.
- Targedu buddsoddiad cyfalaf sy'n cefnogi holl strategaethau'r Grŵp.
- Rheoli mewnol a rheolaeth risg effeithiol.

Cytunwyd ar gyfres o ddangosyddion perfformiad, a ddangosir isod, i fonitro gweithrediad llwyddiannus y nodau:

DANGOSYDD PERFFORMIAD

	2021/22	Targed	Cymhariaeth Blwyddyn Flaenorol	2020/21 Cymharydd Cened. ¹
CANLYNIADAU				
<u>LLWYDDIANT</u>				
CYFRADD CWBLHAU*	87%	93%	90%	94%
CYFRADD CYRHAEDDIAD*	86%	92%	87%	82%
CYFRADD CWBLHAU'N LLWYDDIANNUS*	75%	86%	78%	77%
CYFRADD LWYDDO SAFON UWCH	98.4%	100%	100%	100%
PRESENOLDEB MYFYRWYR	88.9%	90%	86%	
<u>NIFEROEDD</u>				
YMRESTRIADAU AB ALI (LAPS)	3,339	3,589	3667	
YMRESTRU AU (Rha ac ALI)	509	625	563	
CYLLID				
INCWM LIC/CYFANSWM INCWM	82.53%	70%	78.89%	85.62%
COSTAU STAFF/CYFANSWM INCWM ²	56.36%	<70%	62.56%	61.76%
DIFFYG/CYFANSWM INCWM	-3.98%		-5.86%	-0.26%
EBITDA/CYFANSWM INCWM ⁴	1.38%	>5%	2.30%	7.24%
CYMHAREB BRESENNOL	1.04	>1.2	1.12	1.73
GERIO ³	9.62%		9.95%	17.43%
BALANS ARIAN PAROD	£10.6m		£7.8m	£12.5M
DIWRNODAU ARIAN PAROD ⁴	51 diwrnod	> 45 diwrnod	50 diwrnod	89 diwrnod
BUDDSODDIAD CYFALAF/INCWM	10.14%	5%	6.06%	7.81%
POBL				
CWYNIION A DDERBYNIWYD	80		78	
NIFEROEDD STAFF	1,019		980	
YSTADEGAU ABSENOLDEB SALWCH	4.41%		3.27%	

¹ Mae cymaryddion cenedlaethol ar gyfer canlyniadau ar gyfer 2020/21, gan nad yw cymaryddion

wedi'u cyhoeddi ers hynny.

² Yn cynnwys incwm Academi Sgiliau Cymru (SAW)

³ Heb gynnwys cronfa bensiw'n wrth gefn

⁴ Nid yw gwariant yn cynnwys llog, dibrisiant ac amorteiddiad

CANLYNIADAU

Sylwch mai ffigurau mewnol drafft yn unig yw'r DPA llwyddiant uchod (wedi'u nodi â *) ac mae cyfradd llwyddiant 21-22 ar hyn o bryd yn 75%. Nid yw'r cyfnod olaf o rewi data tan fis Rhagfyr, a rhagwelir y bydd cyfraddau llwyddiant yn gwella ymhellach oherwydd ymweliadau EQA gohiriedig a chanlyniadau cymwysterau yn cael eu mewnbynnu o ganlyniad. Nid yw data a ddilyswyd yn allanol gan Lywodraeth Cymru wedi'u cynhyrchu ar gyfer y flwyddyn academaidd 21-22 ac felly mae'r holl ddata a gynrychiolir uchod yn seiliedig ar feincnodi mewnol.

Yn gyffredinol, mae cyfraddau llwyddo Safon Uwch ar gyfer 21-22 yn 98.4% gyda graddau A*-C yn rhagori ar ganlyniadau 2019, sef y tro diwethaf i arholiadau gael eu sefyll 'yn bersonol'. Ym flwyddyn academaidd 21-22, cynhaliwyd yr arholiadau a'r asesiadau 'yn bersonol' cyntaf ar gyfer rhaglenni UG, Safon Uwch a galwedigaethol. Ni ddefnyddiwyd unrhyw raddau a bennwyd gan y ganolfan i bennu'r graddau terfynol a ddyfarnwyd yn ystod 21-22. Rhoddwyd gwybodaeth i bob sefydliad ac argymhellwyd ffiniau graddau gan y sefydliadau dyfarnu ac adlewyrchodd y pwynt hanner ffordd yn fras rhwng canlyniadau 2019 a 2021.

Roedd presenoldeb myfyrwyr ar gyfer y prif gymwysterau ar ddiwedd y flwyddyn academaidd yn 88.9% sy'n gynydd o 2.9% pwynt ers y flwyddyn flaenorol. Mae ffocws gwell wedi bod ar wella lefelau presenoldeb a chadw ar draws yr holl ysgolion academaidd sydd wedi arwain at welliant pellach gyda lefelau presenoldeb yn 92%. Mae bwrdd y Gorfforaeth wedi gosod y nod o gyflawni isafswm presenoldeb o 90% ar gyfer pob cwrs yn eu hysgol i bob ysgol academaidd ym mis Tachwedd 2022.

Gostyngodd recriwtio AB Amser Llawn yng Ngrŵp NPTC yn 2021/22, roedd hyn oherwydd effaith barhaus y pandemig. Roedd graddau a bennwyd gan y ganolfan yn golygu bod myfyrwyr yn aros mewn darpariaeth 6^{ed} dosbarth neu fel arall yn ceisio prentisiaeth neu gyflogaeth. Oherwydd 'cyfnodau clo' roedd ein digwyddiadau recriwtio wyneb yn wyneb a chyfleoedd ymgysylltu ag ysgolion yn gyfyngedig.

Er bod recriwtio myfyrwyr yn NPTC wedi gostwng 9.5% yn 2021/22 roedd hyn yn is na'r gostyngiad cenedlaethol mewn SABau eraill yng Nghymru o 10.7% rhwng 2020/21 a 2021/22. Cafodd y pandemig effaith sylweddol ar y gostyngiad cenedlaethol mewn recriwtio myfyrwyr ar gyfer AU mewn AB. Roedd ffactorau eraill hefyd yn effeithio ar leihad mewn recriwtio myfyrwyr; mae'r rhain yn cynnwys y gwmp demograffig, 'cyfnodau clo' yn atal nosweithiau agored/digwyddiadau/cerdded i mewn wyneb yn wyneb, llai o fyfyrwyr rhyngwladol yn ymgeisio i Brifysgolion Cymru, prifysgolion lleol sy'n cystadlu yn newid cynigion amodol i gynigion diamod, gofynion mynediad is gan gystadleuwyr lleol, mwy o ddiweithdra, ffyrlo, llai o gymorth gan gyflogwyr ar gyfer astudio'n rhan-amser a newidiadau mewn amgylchiadau personol (gofal plant, cyfrifoldebau gofal eraill, problemau iechyd teuluol a phersonol, pwysau ariannol ychwanegol, ac ati).

POBL

Cyfanswm nifer y cwynion ar gyfer 2021/22 yw 80, sy'n debyg iawn i'r 78 y llynedd. Mae nifer y cwynion a symudodd ymlaen i Gam 2 wedi gostwng yn sylweddol o 27 i 8. O bwys, roedd nifer fawr o'r cwynion y llynedd yn ymwneud â Graddau a Aseswyd gan y Ganolfan nad oedd eu hangen eleni oherwydd dychwelyd i arholiadau arferol. Mae'r data'n awgrymu bod mwyafrif y cwynion yn parhau i gael eu trin yn llwyddiannus gan y Grŵp yng Ngham 1, gan ddileu'r angen i achwynwyr uwchgyfeirio eu cwyn i Gam 2. Caiff y cwynion eu dadansoddi i nodi unrhyw dueddiadau neu faterion systemig a chânt eu hadrodd yn rheolaidd i reolwyr y Coleg. Cyflwynir adroddiad cwynion blynyddol hefyd i Lywodraethwyr y Coleg i'w hadolygu.

Mae Grŵp Colegau NPTC wedi gweld cynnydd yn nifer y staff cyffredinol o 39 i 1,019.

Mae absenoldeb salwch staff wedi cynyddu o 3.27% i 4.41% dros y 12 mis diwethaf. Cynyddodd absenoldeb tymor byr o 0.51% yn 2020/21 i 1.47% yn 2021/22. Yr absenoldeb hirdymor ar gyfer 2021/22 oedd 2.94%, cynyddu o 2.75% yn 2020/21.

SEFYLLFA ARIANNOL

Canlyniadau Ariannol

Mae'r Grŵp yn nodi diffyg cyn treth yn y flwyddyn o £2,772,000 (diffyg 2020/21 oedd £3,131,000).

	2022 £'000	2021 £'000
Diffyg Cyn Treth ar 31 Gorffennaf	(2,772)	(3,131)
Ychwanegu yn ôl:		
Llog	742	783
Dibrisiant ac Amorteiddiad	3,001	3,562
Costau Pensiwn Heb fod yn Arian Parod	3,670	3,430
EBITDA wedi'i addasu ar 31 Gorffennaf	<u>4,641</u>	<u>4,644</u>

Mae gan y Grŵp asedau net, gan gynnwys y diffyg pensiwn, o £28,285,000 (2020/21: £1,919,000 o rwymedigaethau net) a balansau arian parod a chyferwerth ag arian parod o £10,636,000 (2020/21: £7,803,000). Mae'r Grŵp yn dymuno parhau i gronni cronfeydd wrth gefn a balansau arian parod er mwyn creu arian ar gyfer buddsoddi yn y dyfodol. Daeth y sefyllfa rhwymedigaeth net i fodolaeth erbyn y llynedd gan y symudiad yn y diffyg pensiwn a achoswyd gan y prisiad gan yr actiwariaid yng nghanol y pandemig ac mae wedi gwella rhywfaint gyda gostyngiad yn y diffyg yn y cynllun eleni.

Mae'r Grŵp yn dibynnu'n sylweddol ar Lywodraeth Cymru fel ei brif ffynhonnell gyllid, yn bennaf o grantiau rheolaidd. Yn 2021/22 darparodd y cyrff cyllido AB 82.5% o gyfanswm incwm y Grŵp, cynnydd o 78.9% yn y flwyddyn flaenorol. Mae hyn yn bennaf oherwydd y cyllid grant ychwanegol a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru i gefnogi dysgwyr a cholegau yn ystod y pandemig a'r cyfnodau clo. Yn ogystal, bu gostyngiad parhaus hefyd o incwm masnachol a achoswyd gan Covid-19 ar draws y Grŵp.

Mae addasiadau cost y cynllun pensiwn llywodraeth leol a grybwyllwyd uchod wedi dod o gyfrifiadau'r actiwari yn seiliedig ar brisiad pensiynau teirblwydd mis Mawrth 2019, wedi'i dreiglo ymlaen i 31 Gorffennaf 2022. Mae cyfran y Coleg o ddiffyg cyffredinol y cynllun wedi'i leihau gan £28,540,000. Mae hyn yn gyson â Cholegau eraill gan fod yr adferiad economaidd o ergydion mwyaf y pandemig Covid-19 wedi arwain at brisiadau ychydig yn well gan actiwariaid y cynllun. Er bod y rhan fwyaf o'r addasiad yn cael ei wneud yn syth i'r cronfeydd wrth gefn, mae £3.67 miliwn (2020/21 - £3.43 miliwn) o'r "symudiad" nad yw'n arian parod yn cael yr effaith o gynyddu costau staff yr adroddir amdanynt a lleihau EBITDA.

Mae gan y Grŵp bedwar is-gwmni masnachu, sef Language Specialists (International) Limited, Parc Llandarcy Cyfyngedig, Mentrau Cymunedol Cwm Gwendraeth Cyfyngedig a Green Inc (EU) Limited. Y prif weithgareddau yn y drefn honno yw hyfforddiant iaith Saesneg, canolfan chwaraeon a phwll nofio a dysgu seiliedig ar waith ar gyfer y ddau arall. Mae unrhyw wargedion cymwys a gynhyrchir gan yr is-gwmnïau yn cael eu rhoi i'r Coleg o dan reolau cymorth rhodd. Yn y flwyddyn gyfredol, cyfraniad yr is-gwmnïau i ganlyniad y Grŵp, cyn amorteiddio ewyllys da, oedd gwarged o £44,000 cyn treth (2020/21: diffyg o £127,000 cyn treth).

Polisïau ac amcanion y trysorlys

Rheolaeth y trysorlys yw rheoli llif arian y Grŵp, ei drafodion bancio, marchnad arian a marchnad gyfalaf; rheolaeth effeithiol ar y risgiau sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau hynny; a cheisio'r perfformiad gorau posibl sy'n gyson â'r risgiau hynny.

Awdurdodir benthycia tymor byr at ddibenion refeniw dros dro gan y Swyddog Cyfrifyddu. Mae angen awdurdodiad y Gorfforaeth ar gyfer pob benthyciad arall.

Llif arian a hylifedd

Ar £6.3 miliwn (2021 £5.06 miliwn), cynyddodd llif arian net o weithgareddau gweithredu o gymharu â gwerth y flwyddyn flaenorol, yn bennaf oherwydd y symudiad mewn cyfalaf gweithio a gwarged arian parod uwch a gynhyrchwyd.

Mae maint cyfanswm benthyciadau'r Grŵp a'i ddull o ymdrin â chyfraddau llog wedi'u cyfrifo i sicrhau lleddfu rhesymol rhwng cyfanswm cost gwasanaethu dyled a llif arian gweithredu. Yn ystod y flwyddyn, rhagorwyd ar y maintioli hwn eto.

DATBLYGIAD A PHERFFORMIAD PRESENNOL AC YN Y DYFODOL

Dathlu Llwyddiant

Yn 2021/22 mae'r Coleg wedi cyflawni gweithgarwch a gynhyrchodd £28,305,000 mewn cyllid prif ddyraniad y corff cyllido ar gyfer addysg bellach (2020/21 - £28,434,000).

Dosbarth 2022 oedd y cyntaf i sefyll arholiadau ers y pandemig, ac er gwaethaf yr heriau a wynebwyd dros y ddwy flynedd ddiwethaf, dangoswyd gwytnwch anhygoel i gyflawni cyfradd lwyddo gyffredinol o bron i 99 y cant. Roedd nifer y graddau A* - B yn uwch na rhai 2019 pan safodd myfyrwyr arholiadau ddiwethaf, gyda bron i 60 y cant o fyfyrwyr yn cyflawni'r graddau hynny. Llwyddodd bron i draean y myfyrwyr ennill graddau A* - A, ac 83 y cant graddau A* - C. I'r myfyrwyr a ddilynodd y rhaglen Dawnus a Thalentog (GATE) roedd rhagor o newyddion da, gydag 84 y cant yn cyflawni graddau A*/A a 100 y cant yn cyflawni graddau A-B.

Cafwyd llwyddiant mawr hefyd gan y myfyrwyr oedd yn sefyll eu Tystysgrifau Diploma Cenedlaethol Estynedig, gyda 63 o fyfyrwyr yn cyflawni graddau rhagoriaeth driphlyg, a 25 o fyfyrwyr yn cyflawni'r proffil graddau uchaf posibl sef rhagoriaeth serenog driphlyg (D*D*D*) sy'n cyfateb i dair A* ar Safon Uwch.

Rydym hefyd yn falch iawn o'n darpariaeth Addysg Uwch a'r safonau a gyflawnir gennym. Cafodd y Coleg ei ganmol ar ôl ennill y dyfarniad uchaf sydd ar gael ar gyfer ei gyrsiau lefel prifysgol yn dilyn adolygiad gan yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd Addysg Uwch (ASA). Daeth y panel i'r casgliad bod gan y Coleg 'drefniadau cadarn ar waith ar gyfer sicrhau safonau academiaidd, rheoli ansawdd academiaidd, ac ar gyfer gwella profiad y myfyriwr'. Canmolwyd y Coleg am ei gyflawniadau mewn sawl maes, gan gynnwys cymorth i fyfyrwyr a'r defnydd o dechnoleg ddigidol. Mae ein myfyrwyr AU hefyd yn cytuno eu bod yn fodlon ar y ddarpariaeth gyda sgôr boddhad cyffredinol o 90 y cant yn cael ei gyflawni yn yr Arolwg Cenedlaethol o Fyfyrwyr (NSS).

Enillodd llawer o'n myfyrwyr wobrau am chwaraeon, diwylliant, sgiliau a gallu academiaidd gan gynnwys:

Elin Protheroe, myfyrwraig amaethyddiaeth yng Ngholeg y Drenewydd, a chyd-enillydd gwobr fawreddog **Myfyriwr y Flwyddyn RWAS** yn Sioe Cymdeithas Amaethyddol Frenhinol Cymru 2022.

Cynhaliodd y Coleg hefyd Wobrau Ysbrydoli Sgiliau 2022 lle bu'n flwyddyn wych arall o ran medalau gyda'r Coleg yn ennill dwy fedal aur, saith arian a dwy efydd.

Mae llawer o'n myfyrwyr hefyd wedi cyrraedd rownd derfynol Cystadleuaeth Sgiliau Fwyaf y DU - Rowndiau Terfynol Cenedlaethol WorldSkills y DU lle mae **naw** o fyfyrwyr hyd yn hyn yn rhan o'r 130 o Gymru sydd wedi cyrraedd y rownd derfynol.

Cyflawniadau Chwaraeon:

Rygbi: Enillodd llawer o'n myfyrwyr presennol a chyn-fyfyrwyr anrhydeddau rhyngwladol. Roedd saith myfyriwr y coleg hefyd yn rhan o dîm rygbi ieuencid buddugoliaethus Bulls Llanfair-ym-Muallt a enillodd Gwpan Ieuencid Cenedlaethol URC.

Crëwyd hanes gan y cyn-fyfyriwr Keira Bevan drwy arwyddo cytundeb proffesiynol gydag Undeb Rygbi Cymru (URC). Keira oedd un o ddeuddeg o chwaraewyr rygbi rhyngwladol Cymru ddaeth yn y menywod cyntaf i gael cynnig cytundebau proffesiynol amser llawn yng Nghymru.

Pêl-droed: Gorffennodd tîm pêl-droed bechgyn Grŵp Colegau NPTC yn y pedwar uchaf yn y DU ar ôl cymhwyso ar gyfer y twrnamaint trwy ennill y gystadleuaeth ranbarthol yng Nghymru oedd yn golygu eu bod yn cynrychioli Cymru yn y gystadleuaeth Brydeinig.

Bocsio: Cafodd myfyriwr Grŵp Colegau NPTC, Owen Thomas, ei enwi'n bencampwr pwysau canol iau cyngor bocsio amatur Cymru a Phrydain.

Nofio: Cyrhaeddodd y cyn-fyfyriwr Daniel Jervis rownd derfynol Olympaidd yn ei Gemau cyntaf haf diwethaf yn Tokyo a chafodd ei ddewis hefyd yn nofiwr gorau Gemau'r Gymanwlad.

Mae llawer o'n staff hefyd wedi ennill clod, yn cynnwys Andy Davies, darlithydd chwaraeon Coleg Y Drenewydd, wnaeth gynrychioli Tîm Prydain Fawr ym Mhencampwriaeth Ewrop 50km cyntaf Cymdeithas Ryngwladol yr Uwch-redwyr (IAU). Mae gan Andy brofiad blaenorol o gystadlu ar y lefel uchaf gan gynnwys cystadleuaeth Pencampwriaeth y Byd IAU a Gemau'r Gymanwlad. Gorffennodd hefyd yn y degfed safle gwych ym Marathon Llundain byd-enwog a gynhaliwyd fis Hydref diwethaf (2021).

Roedd Hazel Wilson, Rheolwr Prosiect Trawsnewid ADY y Coleg yn y Drenewydd, yn Rheolwr Tîm Bowlio Menywod Cymru am y pedwerydd tro yn olynol ar ôl cael ei dewis ar gyfer Gemau'r Gymanwlad a gynhaliwyd yn ddiweddar yn Birmingham.

Enillodd staff ein Meithrinfa ym Meithrinfa Ddydd Lilliput, Coleg Castell-nedd ddwy wobwr yng Ngwobrau Gofal Plant Blynyddoedd Cynnar Castell-nedd Port Talbot. Enillodd y feithrinfa wobwr Llywodraeth Cymru, Pencampwr Lleoliad y Cynnig Gofal Plant a Gweithwyr Allweddol Covid.

Mae'r Colegau hefyd wedi ennill statws Arian y Cynllun Cydnabod Cyflogwr Cyfamod y Lluoedd Arfog (ERS). Mae'r Coleg yn cydnabod rôl hanfodol Lluoedd Arfog Prydain, a'r cyfraniad gwerthfawr y mae aelodau'r lluoedd yn ei wneud i amddiffyn Prydain, eu cymunedau, a'u gweithle sifil.

Gwnaethom gyrraedd y rhestr fer hefyd ar gyfer gwobrau mawreddog CIPD Cymru 2021. Mae'r gwobrau blynyddol yn arddangos ac yn dathlu'r goreuon mewn arferion adnoddau dynol a datblygu pobl ledled Cymru. Wedi'u dyfarnu gan y corff proffesiynol ar gyfer datblygu pobl, eu cefnogi a'u cymeradwyo gan restr drawiadol o noddwyr, a'u beirniadu gan banel o'r prif weithwyr proffesiynol mewn AD a busnes, mae ein henw da yn parhau i dyfu fel y lle i ddatlu cyfraniad AD a datblygu pobl ledled Cymru.

Perfformiad talu

Mae Deddf Talu Dyledion Masnachol yn Hwyr (Llog) 1998, a ddaeth i rym ar 1 Tachwedd 1998, yn ei gwneud yn ofynnol i golegau, yn absenoldeb cytundeb i'r gwrthwyneb, wneud taliadau i gyflenwyr o fewn 30 diwrnod i naill ai darparu nwyddau neu wasanaethau neu y dyddiad y derbyniwyd yr anfoneb. Y targed a osodwyd gan y Trysorlys ar gyfer talu cyflenwyr o fewn 30 diwrnod yw 95 y cant. Yn ystod y cyfnod cyfrifyddu 1 Awst 2021 i 31 Gorffennaf 2022, talodd y Coleg 80 y cant (2020/21 79 y cant) o'i gyflenwyr o fewn 30 diwrnod. Ni chodwyd unrhyw daliadau llog ar y Coleg mewn perthynas â thaliadau hwyr am y cyfnod hwn.

Rhagolygon y dyfodol

Mewn perthynas â datblygiadau cyfalaf arfaethedig, mae rhai o'r un prosiectau a adroddwyd yn y blynyddoedd blaenorol yn aros am gyllid i symud ymlaen ymhellach. Y rhain oedd:

- Mae'r campws newydd arfaethedig ym Mhort Talbot, fel rhan o ddatblygiad Glannau'r Harbwr a chynllun adfywio'r dref (gan gynnwys y ffordd ddisbarthu ymylol newydd gwerth £110m a'r orsaf Parkway newydd gwerth £10m) wedi'i gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru fel rhan o'r rhaglen ariannu Model Buddsoddi Cydfuddiannol (MIM). Mae datblygiad y rhaglen MIM yn cael ei wneud gan Lywodraeth Cymru, felly mae y tu allan i reolaeth y Coleg. Cymeradwywyd yr achos busnes mewnol diwygiedig a'r Cais Prosiect Newydd (NPR) gan Fwrdd y Gorfforaeth ym mis Ebrill 2022 a'u cyflwyno i WEPCo gydag amcangyfrif o gost adeiladu o £65m. Derbyniwyd yr NPR gan WEPCo ym mis Mehefin 2022. Mae'r rhaglen hirdymor bresennol yn amcangyfrif y bydd wedi'i chwblhau yng nghanol 2026.
- Er mwyn gwella perthnasedd lleol y cwricwlwm a gynigir yn y Coleg yn Aberhonddu a'i wneud yn fwy hygyrch i fyfyrwyr, cyflwynwyd cynlluniau i Lywodraeth Cymru i gael cyllid i symud o'r un safle presennol i gyfleuster aml-safle sydd wedi'i leoli'n bennaf yng nghanol y dref, gan gynnig cyfleusterau hyfforddi o'r radd flaenaf ac annog mwy o ymgysylltu â'r gymuned leol. Mae'r 'Coleg o fewn yr Hyb Cymunedol' (CWTCH) a agorodd ym mis Ionawr 2020 wedi cael derbyniad da ac mae'r Coleg wedi prynu Watton Mount a Llyfrgell Ship Street yng nghanol y dref. Mae gwaith cyfalaf ar yr adeiladau hyn wedi dechrau i'w trawsnewid yn llety o ansawdd uchel i'r Coleg.

Mae Bwrdd y Gorfforaeth wedi parhau i gymeradwyo strategaeth eang y Grŵp o ehangu rheoledig yn ystod cyfnod o helbul economaidd. Diben y strategaeth hon yw sicrhau bod sefydliad cryfach a mwy annibynnol yn ariannol yn cael ei ddatblygu, yn hytrach nag un sy'n cilio i gynnig llawer llai o weithgarwch craidd. Mae'r strategaeth hon yn gofyn am fasnacheiddio'r Coleg ar draws nifer o feysydd sy'n gyson â'n gwerthoedd a'n nodau craidd. Mae'r Grŵp yn chwilio'n barhaus am gyfleoedd newydd yn lleol, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol er mwyn cyflawni hyn. Serch hynny, mae'r Coleg yn parhau i anelu at wella effeithlonrwydd ar draws pob rhan o safle'r Coleg, gyda chynlluniau amrywiol i fynd i'r afael ag arbed ynni a lleihau costau; gan ddeall pwysigrwydd sicrhau'r buddion mwyaf posibl o'r adnoddau gostyngol sydd ar gael gan Lywodraeth Cymru ar gyfer addysg bellach yn yr hinsawdd economaidd bresennol a chyda golwg ar ddyfodol Sero Net.

Busnes Gweithredol

Mae mantolen y Grŵp yn dangos asedau net o £28m ac heb gynnwys y ddarpariaeth pensiwn, yr asedau net yw £33m. Mae'r Grŵp yn hyderus y bydd yn gallu parhau i weithredu a bodloni ei rwymedigaethau gan ystyried y sefyllfa bresennol a'r prif risgiau, ar ôl paratoi rhagolygon llif arian parod sy'n ymestyn am o leiaf 12 mis ar ôl cymeradwyo'r datganiadau ariannol hyn.

Yn unol â hynny, mae gan y Grŵp ddisgwyliad rhesymol bod ganddo adnoddau digonol i barhau mewn bodolaeth weithredol hyd y gellir rhagweld, ac am y rheswm hwn bydd yn parhau i fabwysiadu'r sail busnes gweithredol wrth baratoi ei ddatganiadau ariannol.

ADNODDAU:

Mae gan y Grŵp adnoddau amrywiol y gall eu defnyddio i gyflawni ei amcanion strategol. Mae adnoddau diriaethol yn cynnwys naw campws Coleg ar draws pedair o siroedd Cymru, gan gynnwys dwy theatr, fferm weithredol, canolfan chwaraeon helaeth, pwll nofio, adeilad deg llawr yng nghanol Portsmouth a thua hanner can erw o dir mewn lleoliadau amrywiol ar gael i'w datblygu.

Ariannol

Mae gan y Grŵp £28 miliwn o asedau net ar ôl cynnwys £5 miliwn o rwymedigaethau pensiwn (2021: £2 filiwn o rwymedigaethau net gan gynnwys £33 miliwn o rwymedigaethau pensiwn) a dyled banc o £2.2 miliwn (2021: £2.7 miliwn).

Pobl

Mae'r Grŵp yn cyflogi 1,019 o bobl (2020/21: 980), y mae 528 (2020/21: 504) ohonynt yn staff addysgu.

Enw da

Mae gan y Grŵp a'i is-gwmnïau enw da yn lleol, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol. Mae cynnal brand o safon yn hanfodol i lwyddiant y Grŵp o ran denu myfyrwyr a pherthnasoedd allanol. Mae'r Coleg yn ymfalchïo mewn gweithredu gyda'i ddiben craidd wrth wraidd popeth y mae'n ei wneud, sef cadw ei ddrysau ar agor i bob aelod o'i gymuned i gael mynediad at ddysgu a datblygu sgiliau o ansawdd uchel.

PRIF RISGIAU AC ANSICRWYDD:

Parhaodd y Grŵp i weithio yn ystod y flwyddyn i ymgorffori'r system rheolaeth fewnol, gan gynnwys rheoli ariannol, gweithredol a rheoli risg, sydd wedi'i dylunio i ddiogelu asedau ac enw da'r Grŵp.

Yn seiliedig ar y cynllun strategol, mae'r Grŵp Cyllid a Rheoli Risg yn cynnal adolygiad cynhwysfawr o'r risgiau y mae'r Grŵp yn agored iddynt. Maent yn nodi systemau a gweithdrefnau, gan gynnwys camau ataliadwy penodol a ddylai liniaru unrhyw effaith bosibl ar y Grŵp. Yna caiff y rheolaethau mewnol eu rhoi ar waith, a bydd y gwerthusiad parhaus yn adolygu eu heffeithiolrwydd a'u cynnydd yn erbyn camau lliniaru risg. Yn ogystal â'r adolygiad blynyddol, bydd y Grŵp Cyllid a Rheoli Risg hefyd yn ystyried unrhyw risgiau a all godi o ganlyniad i faes newydd o waith sy'n cael ei wneud gan y Grŵp.

Cedwir cofrestr risg ar lefel adrannol ac ar lefel Grŵp a adolygir o leiaf yn flynyddol gan y Pwyllgor Archwilio ac yn amlach lle bo angen. Mae'r gofrestr risg yn nodi'r risgiau allweddol, y tebygolrwydd y bydd y risgiau hynny'n digwydd, eu heffaith bosibl ar y Grŵp a'r camau sy'n cael eu cymryd i leihau a lliniaru'r risgiau. Caiff risgiau eu blaenoriaethu gan ddefnyddio system sgorio gyson.

Cefnogir hyn gan raglen hyfforddi rheoli risg i godi ymwybyddiaeth o risg drwy'r Grŵp.

Amlinellir isod ddisgrifiad o'r prif ffactorau risg strategol a all effeithio ar y Grŵp. Nid yw'r holl ffactorau o fewn rheolaeth y Grŵp. Gall ffactorau eraill ar wahân i'r rhai a restrir isod hefyd effeithio'n andwyol ar y Grŵp.

- Mae setliadau cyllid yn y dyfodol wedi'u lleihau oherwydd yr hinsawdd economaidd.
- Methiant i gyrraedd targedau cyllid AB yn arwain at adfachu cyllid a cholled ariannol.
- Buddsoddiad cyfalaf annigonol ar gael i gefnogi amcanion strategol a gweithredol.
- Methiant i recriwtio staff addas, cymwys a phrofiadol yn arwain at swyddi gwag parhaus a darpariaeth gwasanaeth gwael.
- Nid yw gweithgarwch rhyngwladol yn cynhyrchu incwm disgwylidig ar gyfer Grŵp y DU oherwydd materion diwylliannol, newidiadau gwleidyddol neu newidiadau sylweddol mewn cyfraddau cyfnewid.

Mae rheolwyr y Grŵp yn cymryd golwg ddarbodus ar y gofrestr risg strategol ac yn sgorio ac yn adrodd ar y 'senario waethaf' er mwyn sicrhau nad oes cysur ffug. Mae'r holl risgiau a nodwyd yn parhau i gael eu rheoli a'u monitro'n weithredol gan y Pwyllgor Archwilio.

PERTHYNAS RHANDEILIAID

Yn unol â cholegau eraill a phrifysgolion, mae gan Grŵp Colegau NPTC lawer o randdeiliaid. Mae'r rhain yn cynnwys:

- myfyrwyr;
- Llywodraeth Cymru;
- staff;
- cyflogwyr lleol;
- Awdurdodau Lleol;
- y gymuned leol;
- aelodau o'n campfa ym Mharc Llandarcy;
- sefydliadau AB eraill;
- sefydliadau AU;
- Partneriaethau Dysgu a Sgiliau Rhanbarthol
- undebau llafur;
- y sector gwirfoddol lleol;
- ysgolion lleol;
- cynrychiolwyr gwleidyddol a etholwyd yn lleol (ASau, ASau Cymru, ASEau);
- Asiantaeth Ffiniau'r DU;
- Cyngor Prydeinig;
- cyngorau sgiliau sector;
- Paneli Sianel;
- Cyngor Celfyddydau Cymru; a
- chyrrff proffesiynol.

Mae'r Coleg yn cydnabod pwysigrwydd y perthnasoedd hyn ac yn cyfathrebu'n rheolaidd â nhw trwy wefan y Coleg a thrwy gyfarfodydd.

Cydraddoldeb ac Amrywiaeth

Mae'r Grŵp wedi ymrwymo i sicrhau cyfle cyfartal i bawb sy'n dysgu ac yn gweithio yma. Rydym yn parchu ac yn gwerthfawrogi gwahaniaethau mewn hil, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, anabledd, crefydd neu gred ac oedran. Rydym yn ymdrechu'n galed i ddileu amodau sy'n rhoi pobl dan anfantais, a byddwn yn brwydro yn erbyn rhagfarn. Rhoddir adnoddau i'r polisi hwn, a chaiff ei weithredu a'i fonitro ar sail gynlluniedig. Cyhoeddir Polisi Cydraddoldeb ac Amrywiaeth y Coleg ar fewnwyd y Coleg.

Nod y Grŵp yw sicrhau bod yr holl fyfyrwyr, staff a defnyddwyr eraill y Grŵp yn cael eu trin yn gyfartal ni waeth a oes ganddynt, neu y canfyddir bod ganddynt, unrhyw rai o'r nodweddion gwarchoddedig, sef oedran, anabledd, ail-bennu rhywedd, priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth, hil, crefydd neu gred, rhyw neu gyfeiriadedd rhywiol.

Cyhoeddodd y Grŵp ei ail Gynllun Cydraddoldeb Strategol yn 2020, yn cwmpasu'r cyfnod 2020 i 2024 yn unol â gofynion Deddf Cydraddoldeb 2010. Datblygwyd y Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn dilyn cyfres o weithgareddau ymgynghori gyda dysgwyr, aelodau staff a rhanddeiliaid allanol allweddol. Mae'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn amlinellu cyfres o amcanion cydraddoldeb sy'n canolbwyntio ar y nodweddion gwarchoddedig a nodir fel rhan o Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Mae'r Grŵp yn parhau i weithio tuag at gyflawni'r amcanion hynny o fewn yr amserlen benodedig.

Datgelu gwybodaeth i archwilwyr

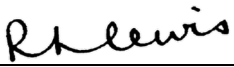
Mae'r aelodau a oedd yn dal swydd ar ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad hwn yn cadarnhau, hyd y gwyddant, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilwyr y Grŵp yn ymwybodol ohoni; ac mae pob aelod wedi cymryd yr holl gamau y dylai ef neu hi fod wedi eu cymryd i fod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sefydlu bod archwilwyr y Grŵp yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Wedi'i gymeradwyo trwy orchymyn aelodau'r Gorfforaeth ar 15 Rhagfyr 2022 a'i lofnodi ar eu rhan gan:

Rhobert Lewis

Cadeirydd y Gorfforaeth

Dyddiad

_____
15 Rhagfyr 2022

Datganiad Llywodraethu Corfforaethol a Rheolaeth Fewnol

Darperir y datganiad a ganlyn i alluogi darllenwyr adroddiad blynyddol a chyfrifon y Grŵp i gael gwell dealltwriaeth o'i strwythur llywodraethu a chyfreithiol. Mae'r datganiad hwn yn cwmpasu'r cyfnod rhwng 1 Awst 2021 a 31 Gorffennaf 2022 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol.

Mae'r Grŵp yn ymdrechu i gynnal ei fusnes:

- i. yn unol â'r saith egwyddor a nodwyd gan y Pwyllgor Safonau mewn Bywyd Cyhoeddus (anhunanoldeb, uniondeb, gwrthrychedd, atebolrwydd, bod yn agored, gonestrwydd ac arweinyddiaeth); a
- ii. gan roi sylw dyledus i'r Cod Llywodraethu Da ar gyfer Colegau yng Nghymru.

Mae'r Grŵp wedi ymrwmo i arddangos arfer gorau ym mhob agwedd ar lywodraethu corfforaethol ac yn benodol mae'r Grŵp wedi mabwysiadu ac yn gweithio tuag at sicrhau cydymffurfiaeth lawn â'r Cod. Ym marn y Llywodraethwyr, mae'r Grŵp yn cydymffurfio â'r mwyafrif o ddarpariaethau'r Cod, ac mae wedi cydymffurfio â'r darpariaethau hynny drwy gydol y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2022 a hyd at ddyddiad llofnodi'r cyfrifon. Mae'r Corff Llywodraethu yn cydnabod bod ganddo, fel corff yr ymddiriedwyd arian cyhoeddus a phreifat iddo, ddyletswydd benodol i gadw at y safonau uchaf o lywodraethu corfforaethol bob amser.

Mae'r Coleg yn elusen eithriedig o fewn ystyr Rhan 3 o Ddeddf Elusennau 2011. Mae'r Llywodraethwyr, sydd hefyd yn Ymddiriedolwyr at ddibenion Deddf Elusennau 2011, yn cadarnhau eu bod wedi rhoi sylw dyledus i ganllawiau'r Comisiwn Elusennau ar fudd cyhoeddus a bod y datganiadau gofynnol yn ymddangos mewn man arall yn y datganiadau ariannol hyn.

Y Gorfforaeth

Rhestrwyd yr aelodau a wasanaethodd ar y Gorfforaeth yn ystod y flwyddyn a hyd at ddyddiad llofnodi'r adroddiad hwn yn y tabl isod.

ENW'R AELOD		CATEGORI A PHWYLLGORAU	DYDDIAD		Sylwadau
CYFENW	ENW BLAEN		PENODWYD	DOD I BEN	
Lewis Cadeirydd	Rhobert	Cadeiryddion a A&DC	03.05.18	03.05.24	Tymor 1 ^{af} : Cymeradwywyd yn Gadeirydd ar 17 Tachwedd 2021
Hehir <i>Is-Gadeirydd; Cadeirydd, Archwilio</i>	James	Cadeiryddion ac Archwilio	29.03.06	04.04.23	4 ^{ydd} Tymor: Cymeradwywyd fel Cadeirydd Archwilio ar 2 Rhagfyr 2021
Cragg <i>Cyd-Gadeirydd, A&DC</i>	Graham	Cadeiryddion a A&DC	10.12.98	11.07.24	4 ^{ydd} Tymor:
Ifans <i>Cyd-Gadeirydd, A&DC</i>	Mandy	Cadeiryddion a A&DC	08.06.11	07.06.24	3 ^{ydd} Tymor
Williams <i>Is-Gadeirydd, Archwilio</i>	James	Cyfetholedig Archwilio	21.07.21	21.10.24	Tymor 1 ^{af} : Cymeradwywyd yn Is-Gadeirydd Archwilio 28 Ebrill 2022.
Burgoyne	Tony	Staff A&DC	24.10.13	31.12.22	2 ^{il} Dymor
Cluer	Clare	Staff A&DC	03.05.18	03.05.22	Tymor 1 ^{af} : Ymddiswyddodd 12 May 2022.
Dacey	Mark	Pennaeth Cadeiryddion a A&DC	01.05.04	<i>Ex officio</i>	
Lewis	Catherine	Prif Weithredwr Dros Dro	01.08.22	<i>Ex officio</i>	
Dorrance	Matthew	Cyfetholedig A&DC	21.10.21	21.10.24	Tymor 1 ^{af} : Ymddiswyddodd 30 Mehefin 2022.
Harding	Jill	A&DC	22.10.08	04.04.24	4 ^{ydd} Tymor
Harvey	Matthew	Cyfetholedig Archwilio	28.04.16	28.04.24	Tymor 1 ^{af}
Jones	Susan Ann	Archwilio	30.06.22	30.06.26	Tymor 1 ^{af} : Cynghorydd Cyfetholedig o 24 Gorffennaf 2021; Llywodraethwr o 30 Mehefin 2022

Morgan	Helen	A&DC	08.06.11	13.11.24	3 ^{ydd} Tymor
Stephens	Ceri	A&DC	04.04.19	04.04.24	Tymor 1 ^{af}

Turner	Heather	Archwilio	29.01.20	29.01.24	Tymor 1 ^{af}
Watts	Kayleigh	Myfyriwr	16.12.2021	30.06.2022	Tymor 1 ^{af}
Pearce	Emily	Myfyriwr	16.12.2021	30.06.2022	Tymor 1 ^{af}

Clerc: Mrs G Charnock (Is-bennaeth: Cysylltiadau Allanol ac Ysgrifennydd y Grŵp)

Cyfrifoldeb y Gorfforaeth yw llunio barn annibynnol ar faterion strategaeth, perfformiad, adnoddau a safonau ymddygiad.

Rhoddir gwybodaeth reolaidd ac amserol i'r Gorfforaeth am berfformiad ariannol cyffredinol y Grŵp ynghyd â gwybodaeth arall megis perfformiad yn erbyn targedau ariannu, gwariant cyfalaf arfaethedig, materion ansawdd a materion yn ymwneud â phersonél megis iechyd a diogelwch a materion amgylcheddol. Mae'r Gorfforaeth yn cyfarfod o leiaf unwaith bob tymor.

Mae'r Gorfforaeth yn cynnal ei busnes drwy bedwar pwyllgor. Mae gan bob pwyllgor gylch gorchwyl, sydd wedi'i gymeradwyo gan y Gorfforaeth. Y pwyllgorau hyn yw Archwilio, Tâl, Adnoddau a Dibenion Cyffredinol, Cadeiryddion (Chwilio a Llywodraethu). Mae cofnodion llawn o'r holl gyfarfodydd, ac eithrio'r rhai y mae'r Gorfforaeth yn eu hystyried yn gyfrinachol, ar gael gan y Pennaeth Cynorthwyol: Llywodraethu yn:

Grŵp Colegau NPTC,
Campws Castell-nedd
Heol Dŵr-y-Felin
Castell-nedd
SA10 7RF

Mae'r Pennaeth Cynorthwyol: Llywodraethu yn cadw cofrestr o fuddiannau ariannol a phersonol yr aelodau. Mae'r gofrestr ar gael i'w harchwilio yn y cyfeiriad uchod ac ar wefan y Grŵp.

Gall pob aelod geisio cyngor proffesiynol annibynnol er mwyn cyflawni eu dyletswyddau ar draul y Grŵp a chael mynediad at y Pennaeth Cynorthwyol: Llywodraethu, sy'n gyfrifol i'r Bwrdd am sicrhau y cydymffurfir â'r holl weithdrefnau a rheoliadau perthnasol. Mae penodi, gwerthuso a diswyddo'r Pennaeth Cynorthwyol: Llywodraethu yn faterion i'r Gorfforaeth gyfan.

Darperir agendâu, papurau ac adroddiadau ffurfiol i aelodau mewn modd amserol, cyn cyfarfodydd y Bwrdd. Darperir briffiau ar sail ad hoc.

Mae gan y Gorfforaeth elfen anweithredol gref ac annibynnol, ac nid yw unrhyw unigolyn na grŵp yn dominyddu ei phroses o wneud penderfyniadau. Mae'r Gorfforaeth o'r farn bod pob un o'i haelodau anweithredol yn annibynnol ar reolwyr ac yn rhydd rhag unrhyw fusnes neu berthynas arall a allai ymyrryd yn sylweddol ag arfer eu barn annibynnol.

Mae rhaniad clir o ran cyfrifoldeb gan fod rolau'r Cadeirydd a'r Swyddog Cyfrifyddu ar wahân.

Mae Bwrdd y Gorfforaeth wedi mabwysiadu'r Cod Llywodraethu Da newydd ar gyfer Colegau yng Nghymru, i sicrhau bod y sefydliad yn cynnal ei fusnes er budd gorau ei fyfyrwyr a'i gyllidwyr.

Penodiadau i'r Gorfforaeth

Mae unrhyw benodiadau newydd i'r Gorfforaeth yn fater i'r Gorfforaeth gyfan ei ystyried. Mae gan y Gorfforaeth bwyllgor chwilio, sy'n cynnwys Cadeiryddion a Phrif Weithredwr y Gorfforaeth, sy'n gyfrifol am ddewis ac enwebu unrhyw aelod newydd i'w ystyried gan y Gorfforaeth. Mae'r Gorfforaeth yn gyfrifol am sicrhau bod hyfforddiant priodol yn cael ei ddarparu yn ôl yr angen.

Penodir aelodau'r Gorfforaeth am gyfnod mewn swydd nad yw'n hwy na phedair blynedd. Nid oes cyfyngiad ar nifer y tymhorau swydd y gall aelod eu gwasanaethu, fodd bynnag, mae pob tymor newydd yn y swydd yn amodol ar gymeradwyaeth y Gorfforaeth.

Yn ystod blwyddyn academaidd 2021-22, ymddeolodd dau aelod o'r bwrdd, gan gynnwys Llywodraethwr staff, penodwyd un Llywodraethwr i'r bwrdd a phenodwyd dau Lywodraethwr dan hyfforddiant.

Perfformiad y Gorfforaeth

Y targed presenoldeb ar gyfer Bwrdd y Gorfforaeth a'r Pwyllgorau ar gyfer 2021-22 oedd 84%. Cyfanswm cyfradd presenoldeb y Gorfforaeth ar gyfer 2021-22 oedd 75%. Cyfanswm cyfradd presenoldeb y Gorfforaeth ar gyfer 2020-21 oedd 93%.

Mae'r dadansoddiad o ffigurau presenoldeb 2021-22 fel a ganlyn:

Cadeiryddion (Chwilio a Llywodraethu) 84%; Adnoddau a Dibenion Cyffredinol 75%; Archwilio 100%; Tâl 100% a Bwrdd y Gorfforaeth 75%.

Cyrhaeddodd pob Pwyllgor y targed presenoldeb o 75%.

Cyflawnodd 8 Aelod a wasanaethodd am y cyfan o'r flwyddyn academaidd 2021-2022 y targed presenoldeb o 75%, gyda 7 Aelod yn cyflawni dros 80%. Ni chafodd y Myfyrwyr Lywodraethwyr eu cynnwys yng nghyfrifiadau ffigurau presenoldeb 2020-21.

Pwyllgor Tâl

Drwy gydol y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022 roedd Pwyllgor y Cadeiryddion yn gyfrifol am wneud argymhellion i'r Bwrdd ar dâl a buddion y Swyddog Cyfrifyddu a phersonél rheoli allweddol eraill.

Mae manylion y taliadau am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2022 wedi'u nodi yn nodyn 7 i'r datganiadau ariannol.

Y Pwyllgor Archwilio

Mae'r Pwyllgor Archwilio yn cynnwys pum aelod o'r Gorfforaeth (gan gynnwys y Cadeirydd). Mae'r Pwyllgor yn gweithredu yn unol â'r cylch gorchwyl ysgrifenedig a gymeradwywyd gan y Gorfforaeth. Ymddeolodd un Aelod Bwrdd o'r Gorfforaeth ac, felly, gadawodd y Pwyllgor Archwilio; yna cymerodd yr Aelod Bwrdd newydd y lle gwag ar y Pwyllgor Archwilio.

Mae'r Pwyllgor Archwilio yn cyfarfod bob tymor ac yn darparu fforwm ar gyfer cyflwyno adroddiadau gan gyfrifwyr adrodd ac archwilwyr datganiadau ariannol mewnol y Grŵp, sydd â mynediad i'r Pwyllgor ar gyfer trafodaeth annibynnol, heb bresenoldeb rheolwyr y Grŵp. Mae'r Pwyllgor hefyd yn derbyn ac yn ystyried adroddiadau gan y prif gyrrff cyllido AB fel y maent yn effeithio ar fusnes y Grŵp.

Mae archwilwyr mewnol y Grŵp yn adolygu'r systemau rheolaeth fewnol, rheolaethau rheoli risg a phrosesau llywodraethu yn unol â chynllun mewnbwn y cytunwyd arno ac yn adrodd ar eu canfyddiadau i'r rheolwyr a'r Pwyllgor Archwilio.

Mae'r rheolwyr yn gyfrifol am weithredu'r argymhellion archwilio y cytunwyd arnynt ac mae'r archwiliad mewnol yn cynnal adolygiadau dilynol cyfnodol i sicrhau bod argymhellion o'r fath wedi'u gweithredu.

Mae'r Pwyllgor Archwilio hefyd yn cynghori'r Gorfforaeth ar benodi archwilwyr datganiadau mewnol ac ariannol a'u tâl am waith archwilio a gwaith nad yw'n waith archwilio yn ogystal ag adrodd yn flynyddol i'r Gorfforaeth.

Rheolaeth fewnol

Cwmpas cyfrifoldeb

Y Gorfforaeth sy'n gyfrifol yn y pen draw am system rheolaeth fewnol y Grŵp ac am adolygu ei heffeithiolrwydd. Fodd bynnag, mae system o'r fath wedi'i chynllunio i reoli yn hytrach na dileu'r risg o fethiant i gyflawni amcanion busnes a gall ddarparu sicrwydd rhesymol yn unig ac nid sicrwydd llwyr yn erbyn camddatganiad neu golled berthnasol.

Mae'r Gorfforaeth wedi dirprwyo'r cyfrifoldeb o ddydd i ddydd i'r Prif Weithredwr, fel Swyddog Cyfrifyddu, am gynnal system gadarn o reolaeth fewnol sy'n cefnogi cyflawniad polisiâu, nodau ac amcanion y Grŵp, tra'n

diogelu'r arian cyhoeddus a'r asedau y mae'n bersonol gyfrifol amdanynt, yn unol â'r cyfrifoldebau a roddwyd iddo yn y Memorandwm Ariannol rhwng Grŵp Colegau NPTC a Llywodraeth Cymru. Mae hefyd yn gyfrifol am adrodd i'r Gorfforaeth ar unrhyw wendidau neu doriadau perthnasol mewn rheolaeth fewnol.

Pwrpas y system rheolaeth fewnol

Cynlluniwyd y system rheolaeth fewnol i reoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu pob risg o fethiant i gyflawni polisiau, nodau ac amcanion; felly dim ond sicrwydd rhesymol ac nid absoliwt o effeithiolrwydd y gall ei roi. Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus a luniwyd i nodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni polisiau, nodau ac amcanion y Grŵp, i werthuso'r tebygolrwydd y bydd y risgiau hynny'n cael eu gwireddu a'u heffaith bosibl petaent yn cael eu gwireddu, ac i'w rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn ddarbodus. Mae'r system rheolaeth fewnol wedi bod ar waith yng Ngrŵp Colegau NPTC ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2022 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon.

Y gallu i drin risg

Mae'r Gorfforaeth wedi adolygu'r risgiau allweddol y mae'r Grŵp yn agored iddynt ynghyd â'r rheolaethau gweithredu, ariannol a chydymffurfio a roddwyd ar waith i liniaru'r risgiau hynny. Mae'r Gorfforaeth o'r farn bod proses barhaus ffurfiol ar gyfer nodi, gwerthuso a rheoli risgiau sylweddol y Grŵp wedi bod ar waith ar gyfer y cyfnod yn diwedd 31 Gorffennaf 2022 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon. Mae'r broses hon yn cael ei hadolygu'n rheolaidd gan y Gorfforaeth.

Y fframwaith risg a rheoli

Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar fframwaith o wybodaeth reoli reolaidd, gweithdrefnau gweinyddol gan gynnwys rhannu dyletswyddau, a system o ddirprwyo ac atebolrwydd. Yn benodol, mae'n cynnwys:

- systemau cyllidebu cynhwysfawr gyda chyllideb flynyddol, sy'n cael ei hadolygu a'i chytuno gan y corff llywodraethu;
- adolygiadau rheolaidd gan y corff llywodraethu o adroddiadau ariannol cyfnodol a blynyddol sy'n dangos perfformiad ariannol yn erbyn rhagolygon;
- gosod targedau i fesur perfformiad ariannol a pherfformiad arall;
- canllawiau rheoli buddsoddiadau cyfalaf wedi'u diffinio'n glir; a
- mabwysiadu disgyblaethau rheoli prosiect ffurfiol, lle bo'n briodol.

Mae gan Grŵp Colegau NPTC wasanaeth archwilio mewnol, sy'n gweithredu yn unol â gofynion Cod Ymarfer Archwilio Addysg Bellach Llywodraeth Cymru. Caiff gwaith y gwasanaeth archwilio mewnol ei lywio gan ddadansoddiad o'r risgiau y mae'r Grŵp yn agored iddynt, ac mae cynlluniau archwilio mewnol blynyddol yn seiliedig ar y dadansoddiad hwn. Mae'r dadansoddiad o risgiau a'r cynlluniau archwilio mewnol yn cael eu cymeradwyo gan y Gorfforaeth ar argymhelliad y Pwyllgor Archwilio. Yn flynyddol o leiaf, mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol (HIA) yn rhoi adroddiad i'r corff llywodraethu ar weithgarwch archwilio mewnol yn y Grŵp. Mae'r adroddiad yn cynnwys barn annibynnol yr HIA ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd system rheoli risg, rheolaethau a phrosesau llywodraethu'r Grŵp.

Arweiniodd y gwaith a wnaed gan y gwasanaeth archwilio mewnol yn ystod 2021-2022 at y casgliad bod gan y sefydliad fframwaith digonol ac effeithiol ar gyfer rheoli risg, llywodraethu a rheolaeth fewnol.

Adolygu effeithiolrwydd

Fel Swyddog Cyfrifyddu, mae gan y Pennaeth gyfrifoldeb am adolygu effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol. Caiff ei adolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol ei lywio gan:

- gwaith yr archwilwyr mewnol;
- gwaith y rheolwyr gweithredol o fewn y Grŵp sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheolaeth fewnol; a
- sylwadau a wnaed gan archwilwyr y datganiadau ariannol yn eu llythyrau rheoli ac adroddiadau eraill.

Mae'r Swyddog Cyfrifyddu wedi cael gwybod am oblygiadau canlyniad ei adolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol gan y Pwyllgor Archwilio, sy'n goruchwyllo gwaith yr archwilydd mewnol a ffynonellau sicrwydd eraill, a chynllun i fynd i'r afael â gwendidau a sicrhau bod y system yn gwella'n barhaus.

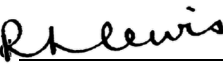
Mae'r uwch dîm rheoli yn derbyn adroddiadau sy'n nodi dangosyddion perfformiad a risg allweddol ac yn ystyried materion rheoli posibl a ddaw i'w sylw gan fecanweithiau rhybuddio cynnar, sydd wedi'u gwreiddio yn yr adrannau ac wedi'u hatgyfnerthu gan hyfforddiant ymwybyddiaeth risg. Mae'r uwch dîm rheoli a'r Pwyllgor Archwilio hefyd yn cael adroddiadau rheolaidd gan yr archwilwyr mewnol a ffynonellau sicrwydd eraill, sy'n cynnwys argymhellion ar gyfer gwella. Mae rôl y Pwyllgor Archwilio yn y maes hwn wedi'i gyfyngu i adolygiad lefel uchel o'r trefniadau ar gyfer rheolaeth fewnol.

Ar sail cyngor y Pwyllgor Archwilio a'r Swyddog Cyfrifyddu, mae'r Gorfforaeth, felly, o'r farn bod gan y Grŵp fframwaith digonol ac effeithiol ar gyfer llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth, a'i fod wedi cyflawni ei gyfrifoldeb statudol o ran "*defnydd effeithiol ac effeithlon o adnoddau, diddyledrwydd y sefydliad a'r corff a diogelu eu hasedau*".

Busnes gweithredol

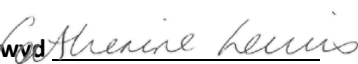
Ar ôl gwneud ymholiadau priodol, mae'r Gorfforaeth o'r farn bod gan y Grŵp adnoddau digonol i barhau mewn bodolaeth weithredol hyd y gellir rhagweld. Am y rheswm hwn, mae'n parhau i fabwysiadu'r sail busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol.

Wedi'i gymeradwyo trwy orchymyn aelodau'r Gorfforaeth ar 15 Rhagfyr 2022 a'i lofnodi ar eu rhan gan:

Llofnodwyd

Dyddiad 15 Rhagfyr 2022

Rhobert Lewis, Cadeirydd y Gorfforaeth

Llofnodwyd

Dyddiad 15 Rhagfyr 2022

Catherine Lewis, Prif Weithredwr Dros Dro

Datganiad y Corff Llywodraethu ar reoleidd-dra, priodoldeb a chydymffurfiaeth y Grŵp â thelerau ac amodau cyllido y Corff Ariannu

Mae'r Gorfforaeth wedi ystyried ei chyfrifoldeb i hysbysu Llywodraeth Cymru am afreoleidd-dra perthnasol, amhriodoldeb a diffyg cydymffurfio â'r telerau ac amodau ariannu, o dan yr amodau cyllid sydd ar waith rhwng y Grŵp a Llywodraeth Cymru. Fel rhan o'n hystyriaeth, rydym wedi rhoi sylw dyledus i ofynion yr amodau ariannu.

Fel swyddog cyfrifyddu, cadarnhaf fod y coleg wedi rhoi sylw dyledus i ofynion cytundebau cyllid grant a chontractau gyda Llywodraeth Cymru ac wedi ystyried ei gyfrifoldeb i hysbysu Llywodraeth Cymru am afreoleidd-dra perthnasol, amhriodoldeb a diffyg cydymffurfio ag amodau a thelerau cyllid.

Cadarnhaf ar ran y coleg, ar ôl ymholiad priodol, a hyd eithaf fy ngwybodaeth, fy mod yn gallu nodi unrhyw ddefnydd perthnasol afreolaidd neu amhriodol o gyllid gan y coleg, neu ddiffyg cydymffurfio perthnasol â thelerau ac amodau'r cyllid, o dan gytundebau cyllid grant y coleg a chontractau gyda Llywodraeth Cymru, neu unrhyw ariannwr cyhoeddus arall.

Rydym yn cadarnhau na ddarganfuwyd unrhyw achosion o afreoleidd-dra perthnasol, amhriodoldeb neu ddiffyg cydymffurfio ariannol hyd yma. Os canfyddir unrhyw achosion ar ôl dyddiad y datganiad hwn, rhoddir gwybod i Lywodraeth Cymru am y rhain.

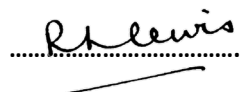
Catherine Lewis

Swyddog

Cyfrifyddu

Dyddiad...15 Rhagfyr 2022

Datganiad cadeirydd y llywodraethwyr ar ran y coleg, cadarnhaf fod y swyddog cyfrifyddu wedi trafod ei ddatganiad o reoleidd-dra, priodoldeb a chydymffurfiaeth â'r bwrdd a fy mod yn fodlon ei fod yn berthnasol gywir.

Rhobert Lewis

Cadeirydd y

Llywodraethwyr

Dyddiad...15 Rhagfyr 2022

Datganiad o Gyfrifoldebau Aelodau'r Gorfforaeth

Mae'n ofynnol i aelodau'r Gorfforaeth gyflwyno datganiadau ariannol archwiledig ar gyfer pob blwyddyn ariannol.

O fewn telerau ac amodau'r Memorandwm Ariannol rhwng Llywodraeth Cymru a Chorfforaeth y Coleg, mae'n ofynnol i'r Gorfforaeth, drwy ei Swyddog Cyfrifyddu, baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol yn unol â'r *Datganiad o Arferion Cymeradwy 2019 – Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch* a chydau'r *Cyfarwyddyd Cyfrifon y Coleg 2021 i 2022* a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru, ac sy'n rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa'r Grŵp a'r canlyniad ar gyfer y flwyddyn honno.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'n ofynnol i'r Gorfforaeth:

- ddewis polisiau cyfrifyddu addas a'u cymhwyso'n gyson;
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn ochelgar;
- datgan p'un a ddilynwyd Safonau Cyfrifyddu perthnasol, yn amodol ar unrhyw wyriadau perthnasol a ddatgelwyd ac a esboniwyd yn y datganiadau ariannol.
- paratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol, oni bai ei bod yn amhriodol i dybio y bydd y Grŵp yn parhau i weithredu.

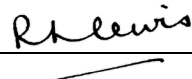
Mae'n ofynnol hefyd i'r Gorfforaeth baratoi Adroddiad y Corff Llywodraethu sy'n disgrifio'r hyn y mae'n ceisio'i wneud a sut y mae'n mynd ati, gan gynnwys statws cyfreithiol a gweinyddol y Grŵp.

Mae'r Gorfforaeth yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu cywir sy'n datgelu'n rhesymol gywir ar unrhyw adeg benodol beth yw sefyllfa ariannol y Grŵp, ac sy'n ei alluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn unol â'r ddeddfwriaeth gorffori berthnasol a safonau cyfrifyddu perthnasol eraill. Mae'n gyfrifol hefyd am gymryd camau rhesymol sydd ar gael iddo er mwyn diogelu asedau'r Grŵp ac i atal a chanfod twyll ac unrhyw anghysondebau eraill.

Cyfrifoldeb Corfforaeth y Coleg yw cynnal gwefan y Coleg a sicrhau ei chywirdeb; nid yw'r gwaith a wneir gan yr archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac, yn unol â hynny, nid yw'r archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a allai fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno'n wreiddiol ar y wefan. Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n llywodraethu paratoi a dosbarthu datganiadau ariannol fod yn wahanol i deddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

Mae aelodau'r Gorfforaeth yn gyfrifol am sicrhau bod gwariant ac incwm yn cael eu defnyddio at y dibenion a fwriadwyd gan Lywodraeth Cymru a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu. Yn ogystal, maent yn gyfrifol am sicrhau mai dim ond yn unol â'r Memorandwm Ariannol gyda Llywodraeth Cymru ac unrhyw amodau eraill y gellir eu rhagnodi o bryd i'w gilydd y caiff arian gan Lywodraeth Cymru ei ddefnyddio. Rhaid i aelodau'r Gorfforaeth sicrhau bod rheolaethau ariannol a rheolaethol priodol yn eu lle er mwyn diogelu cronfeydd cyhoeddus a chronfeydd eraill a sicrhau eu bod yn cael eu defnyddio'n briodol. Yn ogystal, mae aelodau'r Gorfforaeth yn gyfrifol am sicrhau rheolaeth ddarbodus, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a gwariant y Grŵp, fel nad yw'r buddion a ddylai ddeillio o ddefnyddio arian cyhoeddus gan Lywodraeth Cymru yn cael eu peryglu.

Wedi'i gymeradwyo drwy orchymyn gan aelodau'r Gorfforaeth ar ei rhan ac wedi'i lofnodi ar ei rhan gan:

Llofnodwyd Dyddiad 15 Rhagfyr 2022

Rhobert Lewis, Cadeirydd y Gorfforaeth

Adroddiad archwilwyr annibynnol i Gorfforaeth Coleg Castell-nedd Port Talbot (y “sefydliad”)

Adroddiad ar yr archwiliad o'r datganiadau ariannol

Barn

Yn ein barn ni, mae datganiadau ariannol Grŵp Colegau Castell-nedd Port Talbot a datganiadau ariannol y sefydliad (y “datganiadau ariannol”):

- yn rhoi darlun cywir a theg o gyflwr materion y grŵp a'r sefydliad ar 31 Gorffennaf 2022, ac o incwm a gwariant y grŵp a'r sefydliad a llif arian y grŵp am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol ag Arfer Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig; a (Safonau Cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig, sy'n cynnwys FRS 102 “Y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon”, a chyfraith berthnasol);
- wedi cael eu paratoi'n gywir yn unol a gofynion y Datganiad o Arfer a Argymhellir - Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Rydym wedi archwilio'r datganiadau ariannol, sydd wedi'u cynnwys yn yr Adroddiad Blynyddol (yr “Adroddiad Blynyddol”), sy'n cynnwys Mantolenni Cyfunol a'r Coleg ar 31 Gorffennaf 2022; y Datganiadau Cyfunol a'r Coleg o Incwm Cynhwysfawr, y Datganiadau Cyfunol a'r Coleg o Newidiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn a'r Datganiad Cyfunol o Lifoedd Arian ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; a'r nodiadau i'r datganiadau ariannol, sy'n cynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifyddu arwyddocaol.

Sail i farn

Cynhaliwyd ein harchwiliad yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (y DU) (“ISAs (DU)”) a'r gyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau o dan ISAs (DU) ymhellach yng nghyfrifoldebau'r Archwilwyr i archwilio adran datganiadau ariannol ein hadroddiad. Credwn fod y dystiolaeth archwilio yr ydym wedi'i chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail ar gyfer ein barn.

Annibyniaeth

Arosasom yn annibynnol ar y grŵp yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, sy'n cynnwys Safon Foesegol FRC, ac rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn.

Casgliadau sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol

Yn seiliedig ar y gwaith yr ydym wedi'i wneud, nid ydym wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol ynghylch digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuan sylweddol ar allu'r cwmni i barhau fel busnes gweithredol ar gyfer cyfnod o ddeuddeg mis o leiaf ar ôl y dyddiad pan fydd y datganiadau ariannol wedi'u hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rydym wedi dod i'r casgliad bod defnydd y Gorfforaeth o'r sail busnes gweithredol o gyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Fodd bynnag, oherwydd na ellir rhagweld yr holl ddigwyddiadau neu gyflyrau yn y dyfodol, nid yw'r casgliad hwn yn warant o allu'r grŵp a'r sefydliad i barhau fel busnes gweithredol.

Disgrifir ein cyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r Gorfforaeth mewn perthynas â busnes gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Adrodd ar wybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr holl wybodaeth a gynhwyswyd yn yr Adroddiad Blyneddol, heblaw am y datganiadau ariannol ac adroddiad ein harchwilwyr ar hynny. Mae'r Gorfforaeth yn gyfrifol am y wybodaeth arall Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cynnwys yr wybodaeth arall ac, yn unol â hynny, nid ydym yn mynegi barch archwilio neu unrhyw fath o sicrwydd ar hynny.

Mewn cysylltiad â'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ni yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn berthnasol anghyson â'r datganiadau ariannol neu ein gwybodaeth a gafwyd yn yr archwiliad neu fel arall yn ymddangos ei bod wedi'i chamddatgan yn berthnasol. Os byddwn yn nodi anghysondeb perthnasol neu gamddatganiad perthnasol posibl, mae'n ofynnol i ni gynnal gweithdrefnau i benderfynu a oes camddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol neu gamddatganiad perthnasol o ran yr wybodaeth arall. Os, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed, deunw i'r casgliad nad oes camddatganiad perthnasol o'r wybodaeth hon, mae'n ofynnol i ni adrodd y ffaith honno. Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn seiliedig ar y cyfrifoldebau hyn.

Cyfrifoldebau am y datganiadau ariannol a'r archwiliad

Cyfrifoldebau'r Gorfforaeth am y datganiadau ariannol

Fel yr eglurir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau Aelodau'r Gorfforaeth, mae'r Gorfforaeth yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol yn unol â'r fframwaith cymwys ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi darlun cywir a theg. Mae'r Gorfforaeth hefyd yn gyfrifol am unrhyw reolaeth fewnol y mae'n penderfynu ei bod yn angenrheidiol er mwyn gallu paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny drwy dwyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r Gorfforaeth yn gyfrifol am asesu gallu'r grŵp a'r sefydliad i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, fel sy'n briodol, faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio'r sail busnes gweithredol o gyfrifyddu oni bai bod y Gorfforaeth yn bwriadu naill ai i ddatod y grŵp a'r sefydliad neu i roi'r gorau i'w weithgareddau, neu ei bod heb ddewis realistig ond i wneud hynny.

Cyfrifoldebau archwilwyr am archwilio'r datganiadau ariannol

Ein hamcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd rhag camddatganiad perthnasol, boed oherwydd twyll neu gamgymeriad, a chyhoeddi adroddiad archwilwyr sy'n cynnwys ein barn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw hynny'n warrant y bydd archwiliad a gynhaliwyd yn unol â ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan yw'n bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu gamgymeriad ac fe'u hystyrir yn berthnasol os, yn unigol neu o'u cydgrynhoi, gellid yn rhesymol eu disgwyl i ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a gymerir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn enghreifftiau o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Rydym yn cynllunio gweithdrefnau yn unol â'n cyfrifoldebau, a amlinellwyd uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll. Manylir isod i ba raddau y mae ein gweithdrefnau'n gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Yn seiliedig ar ein dealltwriaeth o'r grŵp/diwydiant, fe wnaethom nodi bod y prif risgiau o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau yn ymwneud â deddfwriaeth iechyd a diogelwch a chyflogaeth y DU ynghyd â'r Memorandwm Ariannol rhwng y Coleg a Llywodraeth Cymru, ac fe wnaethom ystyried y i ba raddau y gallai diffyg cydymffurfio gael effaith sylweddol ar y datganiadau ariannol. Gwnaethom hefyd ystyried y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny sy'n cael effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol megis y Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru. Gwerthuswyd cymhellion a chyfleoedd rheolwyr ar gyfer trin y datganiadau ariannol yn dwyllodrus (gan gynnwys y risg o ddiystyru rheolaethau) a phenderfynwyd bod y prif risgiau yn ymwneud â thrafodion twyllodrus wedi'u cynllunio i or-ddatgan perfformiad a sefyllfa ariannol y grŵp. Roedd y gweithdrefnau archwilio a gyflawnwyd yn cynnwys:

- Adolygu cofnodion cyfarfodydd pwyllgorau a chynnal trafodaethau gyda rheolwyr, gan gynnwys ystyried achosion hysbys neu a amheuir o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau a thwyll;
- Defnyddio technegau archwilio cyfrifiadurol i nodi a phrofi cyfnodolion papur risg uwch, yn enwedig y rhai sydd â chyfuniadau cyfrifon anarferol;
- Adolygu priodoldeb y tybiaethau a ddefnyddiwyd gan y grŵp wrth amcangyfrif gwerth diffygion cynllun pensiwn buddion diffiniedig; a

- Chael cadarnhad trydydd parti o holl drefniadau bancio ac ariannu'r grŵp.

Mae cyfyngiadau cynhenid yn y gweithdrefnau archwilio a ddisgrifir uchod. Rydym yn llai tebygol o ddod yn ymwybodol o achosion o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau nad ydynt yn perthyn yn agos i ddigwyddiadau a thrafodion a adlewyrchir yn y datganiadau ariannol. Hefyd, mae'r risg o beidio â chanfod camddatganiad perthnasol oherwydd twyll yn uwch na'r risg o beidio â chanfod un sy'n deillio o gamgymeriad, gan y gallai twyll gynnwys celu bwriadol trwy, er enghraifft, ffugio neu gamliwio bwriadol, neu drwy gydgyllwynio.

Mae disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau ar gyfer yr archwiliad o ddatganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn: www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'n hadroddiad archwilwyr.

Defnyddio'r adroddiad hwn

Mae'r adroddiad hwn, gan gynnwys y farn, wedi'i baratoi ar gyfer Corfforaeth y sefydliad a'r Gorfforaeth honno yn unig fel corff yn unol ag Erthygl 18 o Erthyglau Llywodraethu'r sefydliad ac nid at unrhyw ddiben arall. Nid ydym, wrth roi'r farn hon, yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb am unrhyw ddiben arall nac i unrhyw berson arall y dangosir yr adroddiad hwn iddo neu y daw i'w ddwylo ac eithrio lle cytunir yn benodol ar ein caniatâd ysgrifenedig ymlaen llaw.

Adrodd Gofynnol Arall

Barn ar faterion eraill a ragnodir yng Nghod Ymarfer Archwilio Addysg Bellach 2015 a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru

Yn ein barn ni, ym mhob ffordd berthnasol:

- mae arian a wariwyd o grantiau Llywodraeth Cymru a chronfeydd eraill o ba bynnag ffynhonnell a weinyddir gan y sefydliad at ddibenion penodol wedi'i gymhwysu'n briodol at y dibenion hynny ac, os yw'n briodol, wedi'i reoli yn unol â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol; ac
- mae incwm wedi'i gymhwysu yn unol â'r memorandwm ariannol gyda Llywodraeth Cymru.

PricewaterhouseCoopers LLP
Cyfrifwyr Siartredig ac Archwilwyr Statudol
Caerdydd
Dyddiad: 19 Rhagfyr 2022

Datganiadau Cyfunol a'r Coleg o Incwm Cynhwysfawr

	Nodyn	Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2022		Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2021	
		Grŵp £'000	Coleg £'000	Grŵp £'000	Coleg £'000
INCWM					
Grantiau cyrff cyllido	2	57,599	57,599	41,702	40,135
Ffioedd dysgu a chontractau addysg	3	6,375	3,581	6,281	4,436
Grantiau a chontractau eraill	4	322	322	687	687
Incwm arall	5	5,480	3,782	4,180	2,565
Incwm buddsoddi	6	13	1	11	1
Cyfanswm incwm		69,789	65,285	52,861	47,824
GWARIANT					
Costau staff	7	39,333	36,370	36,740	34,136
Costau ailstrwythuro sylfaenol	7	26	-	62	62
Costau gweithredu eraill	8	29,490	28,301	14,843	13,450
Dibrisiant	11	2,959	2,561	2,822	2,451
Amorteiddiad	10	42	-	740	-
Llog a chostau Cyllid eraill	9	742	725	783	772
Cyfanswm gwariant		72,592	67,957	55,990	50,871
(Diffyg) cyn enillion a cholledion eraill		(2,803)	(2,672)	(3,129)	(3,047)
Ennill/(Colled) ar waredu asedau		31	31	(2)	-
(Diffyg) cyn treth		(2,772)	(2,641)	(3,131)	(3,047)
Trethiant		(6)	-	32	-
(Diffyg) am y flwyddyn		(2,778)	(2,641)	(3,099)	(3,047)
Treth ohiriedig ar ailbriso eiddo	18	55	-	(130)	-
Enillion actiwaraidd mewn perthynas â chynlluniau pensiwn	22	32,927	32,927	13,265	13,265
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn		30,204	30,286	10,036	10,218
Wedi'u cynrychioli gan:					
Incwm cynhwysfawr anghyfyngedig		30,204	30,286	10,036	10,218

Datganiadau Cyfunol a'r Coleg o Newidiadau mewn Arian Wrth Gefn

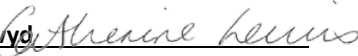
	Cyfrif incwm a gwariant	Arian wrth gefn ailbrisiad	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000
Grŵp			
Balans ar 1 Awst 2020	(17,173)	5,218	(11,955)
Diffyg o'r cyfrif incwm a gwariant	(3,099)	-	(3,099)
Incwm/(traul) cynhwysfawr arall	13,265	(130)	13,135
Trosglwyddiadau rhwng arian wrth gefn ailbrisiad ac incwm a gwariant	186	(186)	-
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	10,352	(316)	10,036
Balans ar 31 Gorffennaf 2021	(6,821)	4,902	(1,919)
Diffyg o'r cyfrif incwm a gwariant	(2,778)	-	(2,778)
Incwm cynhwysfawr arall	32,927	55	32,982
Trosglwyddiadau rhwng arian wrth gefn ailbrisiad ac incwm a gwariant	186	(186)	-
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	30,335	(131)	30,204
Balans ar 31 Gorffennaf 2022	23,514	4,771	28,285
Coleg			
Balans ar 1 Awst 2020	(16,064)	4,081	(11,983)
Diffyg o'r cyfrif incwm a gwariant	(3,047)	-	(3,047)
Incwm cynhwysfawr arall	13,265	-	13,265
Trosglwyddiadau rhwng arian wrth gefn ailbrisiad ac incwm a gwariant	186	(186)	-
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	10,404	(186)	10,218
Balans ar 31 Gorffennaf 2021	(5,660)	3,895	(1,765)
Diffyg o'r cyfrif incwm a gwariant	(2,641)	-	(2,641)
Incwm cynhwysfawr arall	32,927	-	32,927
Trosglwyddiadau rhwng arian wrth gefn ailbrisiad ac incwm a gwariant	186	(186)	-
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	30,472	(186)	30,286
Balans ar 31 Gorffennaf 2022	24,812	3,709	28,521

Mantolenni Cyfunol a'r Coleg ar 31 Gorffennaf 2022

	Nodyn	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
		2022	2022	2021	2021
		£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau anghyfredol					
Asedau anniriaethol sefydlog	10	-	-	42	-
Asedau diriaethol sefydlog	11	50,605	43,659	46,580	40,678
Buddsoddiadau	12	-	5,472	-	5,472
Buddsoddiad mewn Menter ar y Cyd	12	10	-	10	-
		50,615	49,131	46,632	46,150
Asedau cyfredol					
Stociau	13	350	340	270	267
Derbyniadau masnach a symiau derbyniadwy eraill	14	4,944	6,164	4,054	4,784
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	19	10,636	8,316	7,803	6,079
		15,930	14,820	12,127	11,130
Llai: Credydwy'r - symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	15	(15,258)	(13,795)	(10,861)	(10,033)
Asedau cyfredol net		672	1,025	1,266	1,097
Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau presennol					
		51,287	50,156	47,898	47,247
Credydwy'r - symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	16	(16,467)	(15,572)	(14,441)	(14,162)
Darpariaethau					
Rhwymedigaethau buddion diffiniedig	18	(4,910)	(4,910)	(33,450)	(33,450)
Darpariaethau eraill	18	(1,625)	(1,153)	(1,926)	(1,400)
Asedau net/(rhwymedigaethau)		28,285	28,521	(1,919)	(1,765)
Cronfeydd Wrth Gefn Anghyfyngedig					
Cyfrif incwm a gwariant		23,514	24,812	(6,821)	(5,660)
Arian wrth gefn ailbrisiad		4,771	3,709	4,902	3,895
Cyfanswm cronfeydd anghyfyngedig		28,285	28,521	(1,919)	(1,765)

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 25 i 47 ac awdurdodwyd eu cyhoeddi gan y Gorfforaeth ar 15 Rhagfyr 2022 ac fe'u llofnodwyd ar ei rhan ar y dyddiad hwnnw gan:

Llofnodwyd
 Rhobert Lewis, Cadeirydd y Gorfforaeth

Llofnodwyd
 Catherine Lewis, Prif Weithredwr Dros Dro

Datganiad Cyfunol o'r Llif Arian

Nodiadau	Blwyddyn a ddaeth i ben 2022 £'000	Blwyddyn a ddaeth i ben 2021 £'000
Llif arian o weithgareddau gweithredu		
Diffyg am y flwyddyn	(2,778)	(3,099)
Addasiad ar gyfer eitemau nad ydynt yn arian parod		
Dibrisiant ac amorteiddiad	3,001	3,562
(Cynnydd) / Gostyngiad mewn stociau	(80)	13
(Cynnydd) mewn dyledwyr	(889)	(452)
Cynnydd mewn credydwyr sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	723	825
Cynnydd mewn credydwyr sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn	2,223	397
(Gostyngiad) mewn darpariaethau	(247)	(362)
Costau pensiynau llai cyfraniadau taladwy	3,670	3,430
Trethiant	6	(32)
Cyfran o warged gweithredu mewn menter ar y cyd	(1)	(1)
Addasiad ar gyfer gweithgareddau buddsoddi neu ariannu		
Incwm buddsoddi	(12)	(10)
Llog yn daladwy	742	783
Treth sy'n daladwy	-	-
(Elw)/ Colled ar werthu asedau sefydlog	(31)	2
Llif arian net o weithgareddau gweithredu	6,327	5,056
Llif arian o weithgareddau buddsoddi		
Incwm buddsoddi	12	10
Elw o werthu asedau sefydlog	120	-
Grantiau cyfalaf newydd a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn	3,571	2,432
Taliadau a wnaed i gaffael asedau sefydlog	(5,859)	(3,201)
	(2,156)	(759)
Llif arian o ariannu gweithgareddau		
Llog a dalwyd	(113)	(130)
Elfen llog taliadau rhent prydles Cyllid	(57)	(43)
Prydlesi newydd	-	50
Ad-dalu symiau a fenthycwyd	(463)	(482)
Elfen gyfalaf taliadau rhent prydles Cyllid	(705)	(279)
	(1,338)	(884)
Cynnydd mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod yn ystod y flwyddyn	2,833	3,413
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r flwyddyn	19	7,803
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y flwyddyn	19	10,636

Nodiadau i'r Cyfrifon

1. Datganiad o bolisiau cyfrifyddu a thechnegau amcangyfrif

Mae'r polisiau cyfrifyddu canlynol wedi'u cymhwyso'n gyson wrth ymdrin ag eitemau yr ystyrir eu bod yn berthnasol i'r datganiadau ariannol.

Sail y paratoi

Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi cael eu paratoi'n gywir yn unol a gofynion y Datganiad o Arfer a Argymhellir - Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch (y SORP AB AU), y *Cyfarwyddyd Cyfrifon Colegau ar gyfer 2019 i 2020 a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru* ac yn unol â Safon Adrodd Ariannol 102 – “Y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y Deyrnas Unedig a Gweriniaeth Iwerddon” (FRS 102). Mae'r Coleg yn endid budd cyhoeddus ac felly mae wedi cymhwyso gofynion budd cyhoeddus perthnasol FRS 102.

Mae paratoi datganiadau ariannol i gydymffurfio ag FRS 102 yn gofyn am ddefnyddio rhai amcangyfrifon cyfrifyddu critigol. Mae hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i reolwyr arfer barn wrth gymhwyso polisiau cyfrifyddu'r Grŵp.

Sail y cyfrifyddu

Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi o dan y confensiwn costau hanesyddol.

Sail y cyfuno

Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cynnwys y Coleg a'i is-gwmnïau, Language Specialists (International) Limited, Parc Llandarcy Cyfyngedig, Mentrau Cymunedol Cwm Gwendraeth Cyfyngedig, Mentrau Coleg Castell-nedd Port Talbot Cyfyngedig a Green Inc (EU) Limited, a reolir gan y Grŵp. Cyflawnir rheolaeth pan fo gan y Grŵp y pŵer i lywodraethu polisiau ariannol a gweithredol endid er mwyn cael buddion o'i weithgareddau. Mae canlyniadau is-gwmnïau a gaffaelwyd neu a waredwyd yn ystod y cyfnod wedi'u cynnwys yn y cyfrif incwm a gwariant cyfunol o'r dyddiad caffael neu hyd at y dyddiad gwaredu. Mae gwerthiannau ac elw o fewn y grŵp yn cael eu dileu'n llwyr wrth gyfuno. Yn unol ag FRS 102, nid yw gweithgareddau undeb y myfyrwyr wedi'u cyfuno oherwydd nad yw'r Coleg yn rheoli'r gweithgareddau hynny. Gwneir yr holl ddatganiadau ariannol hyd at 31 Gorffennaf 2022. Mae cyfran y Grŵp o ganlyniadau mentrau ar y cyd wedi'i chynnwys yn y Datganiad Incwm Cyfunol gan ddefnyddio'r dull ecwiti o gyfrifo. Mae buddsoddiadau mewn mentrau ar y cyd yn cael eu cario yn y Fantolen Gyfunol ar gost ynghyd â newidiadau ôl-gaffael yng nghyfran y Grŵp o asedau net yr endid, llai unrhyw amhariad mewn gwerth.

Busnes gweithredol

Mae gweithgareddau'r Coleg a'r Grŵp, ynghyd â'r ffactorau sy'n debygol o effeithio ar ei ddatblygiad a'i berfformiad yn y dyfodol, wedi'u nodi yn Adroddiad y Corff Llywodraethu. Cyflwynir sefyllfa ariannol y Coleg a'r Grŵp, ei lif arian, hylifedd a benthyciadau yn y Datganiadau Ariannol a'r nodiadau cysylltiedig.

Ar hyn o bryd mae gan y Coleg a'r Grŵp £2.2 miliwn o fenthyciadau yn ddyledus gyda bancwyr a balansau arian parod o £10.6m.

Yn unol â hynny, mae gan y Coleg a'r Grŵp ddisgwyliad rhesymol bod adnoddau digonol i barhau mewn bodolaeth weithredol hyd y gellir rhagweld, ac am y rheswm hwn byddant yn parhau i fabwysiadu'r sail busnes gweithredol wrth baratoi ei Ddatganiadau Ariannol.

Incwm Consortiwm

Yn y flwyddyn flaenorol, y Coleg oedd y partner arweiniol mewn consortiwm i gyflwyno Dysgu Seiliedig ar Waith. Enillwyd incwm cymharol y flwyddyn flaenorol a gynhwyswyd yn y cyfrifon hyn gan y sefydliad yn rhinwedd ei sefyllfa fel darparwr ac arweinydd y consortiwm. Mae holl incwm arall y flwyddyn flaenorol sy'n ymwneud â'r consortiwm ac sy'n daladwy i aelodau'r consortiwm wedi'i eithrio o'r cyfrifon. Yn y flwyddyn gyfredol mae contract newydd wedi bod mewn grym nad oedd yn caniatáu i dendrwyr fod yn gonsortia, ond yn hytrach roedd yn rhaid i unrhyw dendrau aml-ddarparwr fod ar sail prif contractiwr is-contractiwr. O ganlyniad, y Coleg yw deiliad y contract ar gyfer yr holl incwm, gyda symiau a delir i bartneriaid yn cael eu trin

fel costau yn hytrach na bod y symiau hyn yn cael eu heithrio o'r cyfrifon.

Cydnabod incwm

Mae grantiau refeniw'r Llywodraeth yn cynnwys grantiau rheolaidd cyrff cyllido a grantiau eraill a rhoddir cyfrif amdanynt o dan y model cronni a ganiateir gan FRS 102. Mesurir grantiau rheolaidd cyrff cyllido yn unol â'r amcangyfrifon gorau ar gyfer cyfnod yr hyn sy'n dderbyniadwy ac maent yn dibynnu ar y ffrwd incwm benodol dan sylw. Caiff unrhyw dangyflawni ei addasu a'i adlewyrchu yn lefel y grant rheolaidd a gydnabyddir yn y cyfrif incwm a gwariant.

Mae grantiau o ffynonellau anllywodraethol yn cael eu cydnabod mewn incwm pan fydd gan y Grŵp hawl i'r incwm a phan fydd amodau cysylltiedig â pherfformiad wedi'u bodloni. Mae incwm a dderbynnir cyn bodloni amodau cysylltiedig â pherfformiad yn cael ei gydnabod fel incwm gohiriedig o fewn credydwy'r ar y fantolen a'i ryddhau i incwm wrth i'r amodau gael eu bodloni.

Mae grantiau cyfalaf y Llywodraeth yn cael eu cyfalafu, eu dal fel incwm gohiriedig a'u cydnabod mewn incwm dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig yr ased, o dan y dull cronni a ganiateir gan FRS 102. Mae grantiau cyfalaf eraill yn cael eu cydnabod mewn incwm pan fydd gan y Grŵp hawl i'r cronfeydd yn amodol ar fodloni unrhyw amodau sy'n ymwneud â pherfformiad.

Cydnabyddir incwm o ffioedd dysgu yn y cyfnod y'i derbynnir ac mae'n cynnwys yr holl ffioedd sy'n daladwy gan fyfyrwyr neu eu noddwyr. Pan fo swm y ffioedd dysgu yn cael ei ostwng, trwy ddisgownt am daliad prydlon, dangosir yr incwm sy'n dderbyniadwy heb ddisgownt. Rhoddir cyfrif am fwrsariaethau ac ysgoloriaethau gros fel gwariant ac nid ydynt yn cael eu tynnu o incwm.

Mae incwm o werthu nwyddau neu wasanaethau yn cael ei gredydu i'r datganiad o incwm cyfunol pan fydd y nwyddau neu'r gwasanaethau'n cael eu cyflenwi i'r cwsmeriaid allanol, neu pan fo telerau'r contract wedi'u bodloni.

Mae'r holl incwm o adneuron tymor byr yn cael ei gredydu i'r datganiad o incwm cyfunol yn y cyfnod y'i enillir.

Rhoddir cyfrif am gymorth rhodd ar sail

dderbyniadwy.

Mae pob incwm yn codi yn y DU.

Cyfrifo ar gyfer budd-daliadau ôl-gyflogaeth

Darperir buddion ôl-gyflogaeth i weithwyr y Coleg yn bennaf gan y Cynllun Pensiwn Athrawon (TPS) a Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL). Mae'r rhain yn gynlluniau buddion diffiniedig, sy'n cael eu hariannu'n allanol a'u contractio allan o Ail Bensiwn y Wladwriaeth.

Mae'r TPS yn gynllun heb ei ariannu. Mae cyfraniadau i'r TPS yn cael eu cyfrifo i wasgaru cost pensiynau dros fywydau gwaith gweithwyr gyda'r Coleg yn y fath fodd fel bod cost y pensiwn yn ganran sylweddol wastad o'r gyflogres bensiynadwy yn awr ac yn y dyfodol. Pennir y cyfraniadau gan actiwarïaid cymwys yn seiliedig ar brisiadau gan ddefnyddio dull buddion arfaethedig. Mae'r TPS yn gynllun aml-gyflogwr, ac nid yw'r Coleg yn gallu nodi ei gyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol y cynllun ar sail gyson a rhesymol. Mae'r TPS felly'n cael ei drin fel cynllun cyfraniadau diffiniedig a'r cyfraniadau'n cael eu cydnabod fel traul yn y datganiad incwm yn y cyfnodau pan fydd y gweithwyr yn darparu gwasanaethau.

Mae'r CPLIL yn gynllun a ariennir. Mesurir asedau'r CPLIL gan ddefnyddio gwerthoedd teg terfynol. Mae rhwymedigaethau CPLIL yn cael eu mesur gan ddefnyddio'r dull credyd uned rhagamcanol a'u disgowntio ar y gyfradd adennill gyfredol ar fond corfforaethol o ansawdd uchel sy'n cyfateb i dymor ac arian cyfred i'r rhwymedigaethau. Ceir y prisiadau actiwarïaid bob tair blynedd o leiaf a chânt eu diweddarau ar ddyddiad pob mantolen. Y symiau a godir ar warged gweithredu yw'r costau gwasanaeth presennol a chostau cyflwyno'r cynllun, newidiadau i fudd-daliadau, setliadau a chwtogiadau. Cânt eu cynnwys fel rhan o gostau staff wrth iddynt godi. Mae llog net ar yr ymrwymiad/ased buddion diffiniedig net hefyd yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr ac mae'n cynnwys y gost llog ar y rhwymedigaeth buddion diffiniedig ac incwm llog ar asedau'r cynllun, wedi'i gyfrifo drwy luosi gwerth teg asedau'r cynllun ar ddechrau'r cyfnod gan y gyfradd a ddefnyddir i ddisgowntio rhwymedigaethau'r budd-dal. Mae'r gwahaniaeth rhwng yr incwm llog ar

asedau'r cynllun a'r enillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun yn cael ei gydnabod mewn incwm cynhwysfawr arall.

Mae enillion a cholledion actiwaraid yn cael eu cydnabod ar unwaith yn y datganiad incwm cynhwysfawr.

Buddion cyflogaeth tymor byr

Mae buddion cyflogaeth tymor byr megis cyflogau ac absenoldebau a ddigolledwyd (tâl gwyliau) yn cael eu cydnabod fel traul yn y flwyddyn y mae'r gweithwyr yn rhoi gwasanaeth i'r Grŵp. Mae unrhyw fuddion nas defnyddiwyd yn cael eu cronni a'u mesur fel y swm ychwanegol y mae'r Grŵp yn disgwyl ei dalu o ganlyniad i'r hawl heb ei ddefnyddio.

Pensiynau Uwch

Telir gwir gost unrhyw bensiwn parhaus uwch i gyn aelod o staff gan Goleg yn flynyddol. Mae amcangyfrif o gost ddisgwyliedig unrhyw ychwanegiad i bensiwn parhaus cyn aelod o staff yn y dyfodol yn cael ei godi'n llawn ar incwm y Grŵp yn y flwyddyn y mae'r aelod o staff yn ymddeol. Mewn blynyddoedd dilynol, codir tâl ar ddarpariaethau yn y fantolen gan ddefnyddio'r daenlen pensiwn uwch a ddarperir gan y cyrff ariannu.

Asedau Anghyfredol - Asedau sefydlog diriaethol

Caiff asedau sefydlog diriaethol eu datgan ar gost/cost dybiedig llai dibrisiant cronedig a cholledion amhariad cronedig.

Tir ac adeiladau

Mae adeiladau rhydd-ddaliadol yn cael eu dibrisio ar sail llinell syth dros eu hoes ddefnyddiol ddisgwyliedig fel a ganlyn:

- Adeiladau Rhydd-ddaliadol – 50 mlynedd
- Adnewyddu – 10 mlynedd

Nid yw tir rhydd-ddaliad yn cael ei ddibrisio.

Lle caiff tir ac adeiladau eu caffael gyda chymorth grantiau penodol, cânt eu cyfalafu a'u dibrisio fel yr uchod. Mae'r grantiau cysylltiedig yn cael eu credydu i gyfrif incwm gohiriedig o fewn credydwy'r ac yn cael eu rhyddhau i'r cyfrif incwm a gwariant dros oes economaidd ddefnyddiol ddisgwyliedig yr ased cysylltiedig ar sail systematig sy'n gyson â'r polisi dibrisiant. Dyrennir yr incwm gohiriedig rhwng credydwy'r sy'n ddyledus o fewn blwyddyn a'r rhai sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn.

Cynhelir adolygiad o amhariad ar ased sefydlog os yw digwyddiadau neu newidiadau mewn amgylchiadau yn awgrymu efallai na fydd modd adennill swm cario unrhyw ased sefydlog.

Ar ôl mabwysiadu FRS 102, dilynodd y Grŵp y ddarpariaeth drosiannol i gadw gwerth llyfr tir ac adeiladau, a gafodd eu hailbrisio ym 1993, fel cost dybiedig ond nid i fabwysiadu polisi o ailbrisio'r eiddo hyn yn y dyfodol.

Gwariant dilynol ar asedau sefydlog presennol

Lle ceir gwariant sylweddol ar asedau sefydlog diriaethol ar ôl y pryniant cychwynnol caiff ei godi ar incwm yn y cyfnod yr eir iddo, oni bai ei fod yn cynyddu buddion y dyfodol i'r Grŵp, ac os felly caiff ei gyfalafu a'i ddibrisio ar y sail berthnasol.

Cyfarpar

Mae cyfarpar sy'n costio llai na £500 fesul eitem unigol yn cael ei gydnabod fel gwariant yn y cyfnod caffael. Mae pob offer arall yn cael ei gyfalafu ar gost.

Mae offer wedi'i gyfalafu yn cael ei ddibrisio ar sail llinell syth dros weddill ei oes economaidd ddefnyddiol fel a ganlyn:

- Offer a chyfarpar 6 mlynedd
- cerbydau modur 5 mlynedd
- offer cyfrifiadurol a swyddfa 5 mlynedd

- offer fferm 10 mlynedd
- offer diagnostig 10 mlynedd

Asedau anniriaethol ac ewyllys da

Mae ewyllys da sy'n codi wrth gyfuno'n cynrychioli'r gormodedd o gost caffael dros fuddiant y Grŵp yng ngwerth teg asedau a rhwymedigaethau adnabyddadwy'r endid a gaffaelwyd ar ddyddiad y caffaeliad. Caiff ewyllys da ei amorteiddio ar sail llinell syth dros ei oes ddefnyddiol amcangyfrifedig o 10 mlynedd. Mae'r oes ddefnyddiol amcangyfrifedig yn seiliedig ar y cyfnod y disgwylir i'r grŵp gael buddion economaidd o'r asedau.

Amhariad ar asedau anariannol

Ar ddyddiad pob mantolen, asesir asedau anariannol nad ydynt yn cael eu cario ar werth teg i benderfynu a oes arwydd y gallai'r ased (neu uned cynhyrchu arian yr ased) fod wedi'i amharu. Os oes arwydd o'r fath mae swm adferadwy'r ased (neu uned cynhyrchu arian yr ased) yn cael ei gymharu â swm cario'r ased (neu uned cynhyrchu arian yr ased).

Swm adferadwy'r ased (neu uned cynhyrchu arian yr ased) yw'r uchaf o'r gwerth teg llai costau gwerthu a gwerth mewn defnydd. Diffinnir gwerth mewn defnydd fel gwerth presennol llif arian yn y dyfodol cyn llog a threth y gellir ei gael o ganlyniad i ddefnydd parhaus yr asedau (neu uned cynhyrchu arian yr ased). Mae'r llifoedd arian hyn yn cael eu disgowntio gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt cyn treth sy'n cynrychioli'r gyfradd ddi-risg marchnad gyfredol a'r risgiau sy'n gynhenid i'r ased.

Os amcangyfrifir bod swm adferadwy'r ased (neu uned cynhyrchu arian yr ased) yn is na'r swm cario, gostyngir y swm cario i fod yn swm adenilladwy. Cydnabyddir colled amhariad yn y datganiad incwm cynhwysfawr.

Os caiff colled amhariad ei gwrthdroi wedyn, cynyddir swm cario'r ased (neu uned cynhyrchu arian yr ased) i'r amcangyfrif diwygiedig o'i swm adferadwy ond dim ond i'r graddau nad yw'r swm cario diwygiedig yn fwy na'r swm cario a fyddai wedi wedi'i benderfynu (yn glir o ddibrisiant neu amorteiddiad) oni bai bod unrhyw golled amhariad wedi'i chydabod mewn cyfnodau blaenorol. Mae gwrthdroad colled amhariad yn cael ei gydnabod yn y datganiad incwm cynhwysfawr.

Costau benthycu

Mae costau benthycu yn cael eu cydnabod fel gwariant yn y cyfnod yr eir iddynt.

Asedau ar brydles

Codir costau mewn perthynas â phrydlesi gweithredol ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles. Mae unrhyw breimymau neu gymhellion pryddles sy'n ymwneud â phrydlesi a lofnodwyd ar ôl 1^{af} Awst 2014 yn cael eu lledaenu dros gyfnod lleiaf y brydles.

Mae cytundebau pryddlesu sy'n trosglwyddo'n sylweddol i'r Grŵp holl fuddion a risgiau perchnogaeth ased yn cael eu trin fel pryddlesi Cyllid.

Mae asedau a ddelir o dan bryddlesi Cyllid yn cael eu cydnabod i ddechrau ar werth teg yr ased ar bryddles (neu, os yw'n is, gwerth presennol isafswm taliadau pryddles) ar ddechrau'r bryddles. Mae'r rhwymedigaeth gyfatebol i'r pryddleswr wedi'i chynnwys yn y fantolen fel rhwymedigaeth pryddles Cyllid. Mae asedau a ddelir o dan bryddlesi Cyllid yn cael eu cynnwys mewn asedau sefydlog diriaethol a'u dibrisio a'u hasesu ar gyfer colledion amhariad yn yr un modd ag asedau a berchnogir.

Mae isafswm taliadau pryddles yn cael eu dosrannu rhwng y tâl Cyllid a'r gostyngiad yn y rhwymedigaeth sy'n weddill. Dyrennir y taliadau Cyllid dros gyfnod y bryddles yn gymesur â'r elfen gyfalaf sy'n weddill.

Buddsoddiadau

Buddsoddiadau mewn is-gwmnïau

Rhoddir cyfrif am fuddsoddiadau mewn is-gwmnïau ar gost llai amhariad yn y datganiadau ariannol unigol.

Rhestrau eiddo

Nodir rhestrau eiddo ar yr isaf o'u cost a'u gwerth gwireddadwy net, sef pris gwerthu llai costau i'w cwblhau a'u gwerthu. Amcangyfrifir cost stoc fferm ar werth gwireddadwy net llai 15% yn unol ag arfer prisio amaethyddol derbyniol. Lle bo angen, gwneir darpariaeth ar gyfer eitemau darfodedig, araf eu symud a diffygiol.

Arian parod a chyfwerth ag arian parod

Mae arian parod yn cynnwys arian mewn llaw, adneuo'n i'w had-dalu ar gais a gorddrafftiau. Mae adneuo'n yn ad-daladwy ar gais os ydynt ar gael yn ymarferol o fewn 24 awr heb gosb.

Mae symiau cyfwerth ag arian parod yn fuddsoddiadau hynod hylifol tymor byr y gellir eu trosi'n hawdd i symiau hysbys o arian parod gyda risg ansylweddol o newid mewn gwerth. Mae buddsoddiad yn gymwys fel swm cyfwerth ag arian parod pan fydd yn aeddfedu ymhen 3 mis neu lai o'r dyddiad caffael.

Rhwymedigaethau ariannol ac ecwiti

Dosberthir rhwymedigaethau ariannol ac ecwiti yn ôl sylwedd rhwymedigaethau cytundebol yr offeryn ariannol, yn hytrach na ffurf gyfreithiol yr offeryn ariannol.

Mae pob benthyciad, buddsoddiad ac adnau tymor byr a ddelir gan y Grŵp yn cael eu dosbarthu fel offerynnau ariannol sylfaenol yn unol â FRS 102. Mae'r offerynnau hyn yn cael eu cofnodi i ddechrau ar bris y trafodiad llai unrhyw gostau trafod (cost hanesyddol). Mae FRS 102 yn ei gwneud yn ofynnol i offerynnau ariannol sylfaenol gael eu mesur wedyn ar gost wedi'i hamorteiddio, fodd bynnag mae'r Grŵp wedi cyfrifo nad yw'r gwahaniaeth rhwng y gost hanesyddol a'r sail cost amorteiddiedig yn berthnasol ac felly mae'r offerynnau ariannol hyn wedi'u datgan ar y fantolen yn ôl cost hanesyddol. Nid yw benthyciadau a buddsoddiadau sy'n daladwy neu'n dderbyniadwy o fewn blwyddyn yn cael eu disgowntio.

Trosi arian tramor

Cofnodir trafodion mewn arian tramor gan ddefnyddio'r gyfradd gyfnewid sydd mewn grym ar ddyddiad y trafodiad. Mae asedau a rhwymedigaethau ariannol mewn arian tramor yn cael eu trosi ar y cyfraddau cyfnewid sydd mewn grym ar ddiwedd y cyfnod ariannol gyda'r holl wahaniaethau cyfnewid dilynol yn cael eu cymryd i incwm yn y cyfnod y maent yn codi.

Trethiant

Mae'r Grŵp wedi'i eithrio o bosibl rhag trethiant mewn perthynas ag incwm neu enillion cyfalaf a dderbyniwyd o fewn categorïau a gwmpesir gan adrannau 478-488 o Ddeddf Treth Gorfforaeth 2010 neu Adran 256 o Ddeddf Trethu Enillion Trethadwy 1992, i'r graddau y mae incwm neu enillion o'r fath yn berthnasol i ddibenion elusennol yn unig.

Mae'r Grŵp wedi'i eithrio'n rhannol o ran Treth Ar Werth, fel mai dim ond cyfran o'r TAW a godwyd ar ei fewnbynnau y gall adennill. Mae TAW anadferadwy ar fewnbynnau wedi'i chynnwys yng nghostau mewnbynnau o'r fath a'i hychwanegu at gost asedau sefydlog diriaethol fel y bo'n briodol, lle mae'r mewnbynnau eu hunain yn asedau sefydlog diriaethol eu natur. Mae is-gwmnïau'r Grŵp yn agored i dreth gorfforaeth a TAW yn yr un modd ag unrhyw sefydliad masnachol.

Darpariaethau a rhwymedigaethau wrth gefn

Cydnabyddir darpariaethau pan fo gan y Grŵp rhwymedigaeth gyfreithiol neu ddeongliadol bresennol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol, mae'n debygol y bydd angen trosglwyddo budd economaidd i setlo'r rhwymedigaeth a gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth.

Pan fo effaith gwerth amser arian yn berthnasol, mae'r swm y disgwylir y bydd ei angen i setlo'r rhwymedigaeth yn cael ei gydnabod ar y gwerth presennol gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt cyn treth. Mae dad-ddirwyn y disgownt yn cael ei gydnabod fel cost Cyllid yn y datganiad o incwm cynhwysfawr yn y cyfnod y mae'n codi.

Mae rhwymedigaeth dibynnol yn deillio o ddigwyddiad yn y gorffennol sy'n rhoi rhwymedigaeth bosibl i'r Grŵp y bydd ei fodolaeth ond yn cael ei gadarnhau gan ddigwyddiad neu fel arall o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth y Grŵp. Mae rhwymedigaethau dibynnol hefyd yn codi

mewn amgylchiadau lle byddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall ond naill ai nid yw'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau, neu ni ellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddibynadwy. Nid yw rhwymedigaethau dibynnol yn cael eu cydnabod yn y fantolen ond maent yn cael eu datgelu yn y nodiadau i'r datganiadau ariannol.

Trefniadau asiantaeth

Mae'r Coleg yn gweithredu fel asiant wrth gasglu a thalu arian cymorth disgrisiynol. Mae taliadau cysylltiedig a dderbynnir gan y cyrff cyllido a thaliadau dilynol i fyfyrwyr wedi'u heithrio o incwm a gwariant y Coleg lle mae'r Coleg yn agored i risg fach iawn neu'n cael y budd economaidd lleiaf sy'n gysylltiedig â'r trafodiad.

Barn wrth gymhwyso polisiâu cyfrifyddu a ffynonellau allweddol o ansicrwydd amcangyfrif

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'r rheolwyr wedi dod i farn fel a ganlyn:

- Penderfynu a yw prydles yr ymrwymwyd iddynt gan y Grŵp naill ai fel prydleswr neu brydlesai yn brydlesau gweithredu neu Gyllid. Mae'r penderfyniadau hyn yn dibynnu ar asesiad i weld a yw risgiau ac elw perchnogaeth wedi'u trosglwyddo o'r prydleswr i'r prydlesai ar sail prydlesai unigol.
- Penderfynu a oes dangosyddion o amhariad ar asedau diriaethol y grŵp, gan gynnwys ewyllys da. Mae'r ffactorau a ystyriwyd wrth ddod i benderfyniad o'r fath yn cynnwys hyfywedd economaidd a pherfformiad ariannol disgwylidig yr ased yn y dyfodol a lle mae'n elfen o uned cynhyrchu arian mwy, hyfywedd a pherfformiad disgwylidig yr uned honno yn y dyfodol.

Ffynonellau allweddol eraill o ansicrwydd amcangyfrif

- *Asedau diriaethol sefydlog*

Mae asedau sefydlog diriaethol yn cael eu dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol gan ystyried gwerthoedd gweddilliol, lle bo'n briodol. Asesir oes gwirioneddol yr asedau a'r gwerthoedd gweddilliol yn flynyddol a gallant amrywio yn dibynnu ar nifer o ffactorau. Wrth ailasesu oes asedau, mae ffactorau megis arloesi technolegol a rhaglenni cynnal a chadw yn cael eu hystyried. Mae asesiadau gwerth gweddilliol yn ystyried materion megis amodau'r farchnad yn y dyfodol, gweddill oes yr ased a'r gwerthoedd gwaredu a ragwelir.

- *Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol*

Mae gwerth presennol rhwymedigaeth buddion diffiniedig y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn dibynnu ar nifer o ffactorau a bennir ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio amrywiaeth o dybiaethau. Mae'r tybiaethau a ddefnyddiwyd i bennu'r gost net (incwm) ar gyfer pensiynau yn cynnwys y gyfradd ddisgownt. Bydd unrhyw newidiadau yn y tybiaethau hyn, a ddatgelir yn nodyn 22, yn effeithio ar swm cario'r rhwymedigaeth bensiwn. At hynny, mae'r actiwari wedi defnyddio dull treigl ymlaen sy'n rhagamcanu canlyniadau o'r prisiad actiwaraidd llawn diweddaraf a gyflawnwyd ar 31 Mawrth 2019 i brisio'r rhwymedigaeth bensiynau ar 31 Gorffennaf 2022. Byddai unrhyw wahaniaethau rhwng y ffigurau sy'n deillio o'r dull treigl ymlaen a phrasiad actiwaraidd llawn yn effeithio ar swm cario'r rhwymedigaeth bensiwn.

2 Grantiau cyrff cyllido	Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf		Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf	
	2022	2022	2021	2021
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Grantiau rheolaidd Llywodraeth Cymru				
Grant cyllid AB	28,305	28,305	28,434	28,434
Dysgu Seiliedig ar Waith (Nodyn 2a)	18,943	18,943	5,684	4,116
Grantiau penodol				
Rhyddhau grantiau cyfalaf y llywodraeth	1,188	1,188	876	876
Grantiau penodol eraill	9,163	9,163	6,708	6,709
Cyfar swm	57,599	57,599	41,702	40,135

Yn y flwyddyn flaenorol, y Coleg oedd y partner arweiniol mewn consortiwm i gyflwyno Dysgu Seiliedig ar Waith. Enillwyd incwm cymharol y flwyddyn flaenorol a gynhwyswyd yn y cyfrifon hyn gan y sefydliad yn rhinwedd ei sefyllfa fel darparwr ac arweinydd y consortiwm. Mae holl incwm arall y flwyddyn flaenorol sy'n ymwneud â'r consortiwm ac sy'n daladwy i aelodau'r consortiwm wedi'i eithrio o'r cyfrifon. Yn y flwyddyn gyfredol mae contract newydd wedi bod mewn grym nad oedd yn caniatáu i dendrwy'r fod yn gonsortia, ond yn hytrach roedd yn rhaid i unrhyw dendrau aml-ddarparwr fod ar sail prif contractiwr is-contractiwr. O ganlyniad, y Coleg yw deiliad y contract ar gyfer yr holl incwm, gyda symiau a delir i bartneriaid yn cael eu trin fel costau yn hytrach na bod y symiau hyn yn cael eu heithrio o'r cyfrifon.

2a Incwm Consortiwm	Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf		Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf	
	2022	2022	2021	2021
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyfanswm incwm	18,943	18,943	11,547	11,547
Taliadau i bartneriaid AB	-	-	(3,638)	(3,638)
Taliadau i bartneriaid nad ydynt yn AB	-	-	(2,225)	(3,793)
Net	18,943	18,943	5,684	4,116

3 Ffioedd dysgu a chontractau addysg	Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf		Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf	
	2022	2022	2021	2021
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ffioedd dysgu	2,580	2,580	3,348	3,348
Cyrsiau adennill costau	107	107	189	189
Ffioedd arholiadau	9	9	10	10
Ffioedd cofrestru	34	6	8	5
Ffioedd myfyrwyr rhyngwladol	1,488	-	555	-
Cyfanswm y ffioedd dysgu	4,218	2,702	4,110	3,552
Contractau addysg	2,157	879	2,171	884

Cyfa
nsw
m

<u>6,375</u>	<u>3,581</u>	<u>6,281</u>	<u>4,436</u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

4 Grantiau a chontractau eraill	Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2022		Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2021	
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
	2022	2022	2021	2021
Comisiwn Ewropeaidd	322	322	687	687
Cyfanswm	322	322	687	687

5 Incwm arall	Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2022		Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2021	
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
	2022	2022	2021	2021
Arlwyo a phreswylfeydd	1,180	684	347	133
Gweithgareddau eraill sy'n cynhyrchu incwm	3,871	2,682	3,011	1,894
Incwm grant arall	352	339	745	461
Grantiau cyfalaf anllwyodraethol	77	77	77	77
Cyfanswm	5,480	3,782	4,180	2,565

6 Incwm buddsoddi	Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2021		Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2021	
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
	2021	2021	2021	2021
Llog arall sy'n dderbyniadwy	1	1	1	1
Canlyniad cyfan y Fenter ar y Cyd	12	-	10	-
Cyfanswm	13	1	11	1

7 Costau staff

Nifer cyfartalog y bobl (gan gynnwys personél rheoli allweddol) a gyflogwyd gan y Grŵp a'r Coleg yn ystod y flwyddyn oedd:

	2022		2021	
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer
Staff addysgu	528	528	504	504
Staff nad ydynt yn addysgu	491	343	476	321
Cyfanswm	1,019	871	980	825

Costau staff ar gyfer y personau uchod	2022		2021	
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyflogau	26,602	23,933	25,194	22,856
Costau nawdd cymdeithasol	2,669	2,442	2,458	2,262
Costau pensiwn eraill (Nodyn 22)	8,944	8,875	8,485	8,416
Is-gyfanswm cyflogres	38,215	35,250	36,137	33,534
Gwasanaethau staffio wedi'u contractio allan	1,118	1,120	603	602
	39,333	36,370	36,740	34,136
Costau ailstrwythuro sylfaenol – heb fod yn Gontractau	26	-	62	62
Cyfanswm costau staff	39,359	36,370	36,802	34,198

Personél rheoli allweddol

Personél rheoli allweddol yw'r bobl hynny sydd ag awdurdod a chyfrifoldeb am gynllunio, cyfarwyddo a rheoli gweithgareddau'r Grŵp a'r Coleg ac a gynrychiolir gan y Tîm Rheoli Gweithredol a oedd yn cynnwys yn 2021/22 y Prif Weithredwr, y Dirprwy Brif Weithredwr, yr Is-Bennaeth: Gwasanaethau Academaidd, yr Is-bennaeth: Gwasanaethau Ariannol, yr Is-bennaeth: Gwasanaethau Gweithredol a'r Is-bennaeth: Cysylltiadau Allanol.

Tâl i bersonél rheoli allweddol, y Swyddog Cyfrifyddu a staff eraill ar gyflogau uwch

	2022	2021
	Nifer	Nifer
Nifer y personél rheoli allweddol gan gynnwys y Swyddog Cyfrifyddu oedd:	<u>6</u>	<u>6</u>

Nifer y personél rheoli allweddol a staff eraill a dderbyniodd daliadau blynyddol, heb gynnwys cyfraniadau pensiwn ond yn cynnwys buddion mewn nwyddau, yn yr ystodau canlynol oedd:

	Personél rheoli allweddol		Staff eraill	
	2022 CALI	2021 CALI	2022 CAL I	2021 CALI
£60,001 i £65,000 y flwyddyn	-	-	-	-
£65,001 i £70,000 y flwyddyn	-	-	6.4	6.4
£75,001 i £80,000 y flwyddyn	-	1.0	-	-
£90,001 i £95,000 y flwyddyn	3.6	2.6	-	-
£95,001 to £100,000 y flwyddyn	1.0	1.0	-	-
£100,001 to £105,000 y flwyddyn	-	-	-	-
£150,001 to £155,000 y flwyddyn	-	-	-	-
£155,001 to £160,000 y flwyddyn	1.0	1.0	-	-
	<u>5.6</u>	<u>5.6</u>	<u>6.4</u>	<u>6.4</u>

Mae taliadau personél rheoli allweddol wedi'u cynnwys fel a ganlyn:

	2022	2021
	£'000	£'000
Cyflogau	601	576
Buddion mewn nwyddau	-	-
	<u>601</u>	<u>576</u>
Cyfraniadau pensiwn	134	128
	<u>134</u>	<u>128</u>
Cyfanswm taliadau	<u>735</u>	<u>704</u>

Nid oedd unrhyw symiau yn ddyledus i bersonél rheoli allweddol a gafodd eu hepgor yn ystod y flwyddyn, ac nid oedd unrhyw drefniadau aberthu cyflog ar waith.

Mae'r taliadau uchod yn cynnwys symiau sy'n daladwy i'r Swyddog Cyfrifyddu (sydd hefyd yn swyddog ar y cyflog uchaf) o:

	2022	2021
	£	£
Cyflogau	160	157
Buddion mewn nwyddau	-	-
	<u>160</u>	<u>157</u>
Cyfraniadau pensiwn	38	37
	<u>38</u>	<u>37</u>

Mae pecyn tâl y Pennaeth a'r Prif Weithredwr yn destun adolygiad blynyddol gan Bwyllgor Cadeiryddion y Corff Llywodraethu, sy'n defnyddio gwybodaeth feincnodi i ddarparu arweiniad gwrthrychol. Mae Pwyllgor y Cadeiryddion yn asesu perfformiad y Gorfforaeth yn erbyn nodau ac amcanion strategol a sefyllfa ariannol y Coleg, wrth adolygu pecyn cydnabyddiaeth y Pennaeth a'r Prif Weithredwr. Mae lefel y tâl yn cael ei feincnodi yn erbyn tâl colegau o faint tebyg yn y flwyddyn ariannol flaenorol, o'u datganiadau ariannol, ac mae'r duedd gyffredinol o fewn y sector hefyd yn cael ei hystyried. Ar adeg yr adolygiad, o ystyried yr ansicrwydd a grëwyd gan bandemig Covid-19, penderfynodd Pwyllgor y Cadeiryddion y dylai pob Deiliad Swydd Uwch, gan gynnwys y Pennaeth a'r Prif Weithredwr, dderbyn yr un codiad cyflog â holl reolwyr y Coleg. Ni chafodd aelodau'r Gorfforaeth ac eithrio'r Swyddog Cyfrifyddu ac aelodau'r staff unrhyw daliad gan y sefydliad heblaw am ad-daliad costau teithio a chynhaliadau yr aethpwyd iddynt yn ystod eu dyletswyddau.

Perthynas tâl a chydnabyddiaeth y Pennaeth / Prif Weithredwr wedi'i fynegi fel lluosrif

	2022	2021
	£	£
Cyflog sylfaenol y Pennaeth a'r Prif Weithredwr fel lluosrif o ganolrif yr holl staff *	<u>5.50</u>	<u>5.81</u>
Cyfanswm tâl y Pennaeth a'r Prif Weithredwr fel lluosrif o ganolrif yr holl staff #	<u>5.81</u>	<u>5.81</u>

* Cyflog sylfaenol y Pennaeth wedi'i rannu â chyflog sylfaenol canolrif holl weithwyr eraill y Coleg (pob un ar sail cyfwerth ag amser llawn).

Cyfanswm taliadau'r Pennaeth wedi'i rannu â chyflog sylfaenol canolrif holl weithwyr eraill y Coleg (pob un ar sail cyfwerth ag amser llawn).

Yn y cyfrifiadau hyn, cyfunwyd cyflog misol CALI yr holl weithwyr a chyfraniadau pensiwn y cyflogwr yn gyflog CALI blynyddol (gyda chyfraniadau pensiwn y cyflogwr a hebddynt), wedi'u didoli yn ôl swm a'r canolrif a ganfuwyd. Cafodd gweithwyr asiantaeth a dalwyd drwy anfoneb eu heithrio o'r cyfrifiad hwn.

8 Costau gweithredu eraill

	2022	2022	2021	2021
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Costau addysgu	5,195	5,195	3,450	3,450
Symiau a dalwyd i bartneriaid DSW	11,012	12,294	-	-
Costau nad ydynt yn rhai addysgu	8,835	6,998	7,642	6,715
Costau adeiladau	4,448	3,814	3,751	3,285
Cyfan swm	29,490	28,301	14,843	13,450

Mae costau gweithredu eraill yn cynnwys:

	2022	2021
	£'000	£'000
Archwilwyr allanol - archwiliad o'r Coleg	35	31
Archwilwyr allanol - archwiliad o'r is-gwmnïau	38	38
Archwilwyr allanol - gwasanaethau rheoleiddio	13	8
Archwilwyr allanol - gwasanaethau trethiant	23	20
Archwilwyr allanol - gwasanaethau eraill	9	6
Archwiliad mewnol	53	32
Llogi asedau o dan brydlesi gweithredu	<u>164</u>	<u>140</u>

9 Llog a chostau Cyllid eraill

	2022	2022	2021	2021
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ar fenthyciadau banc, gorddrafftiau a benthyciadau eraill:	<u>113</u>	<u>103</u>	<u>130</u>	<u>121</u>
	113	103	130	121
Darpariaeth pensiwn uwch	22	22	20	20
Ar brydlesi cyllid	57	50	43	41
Costau cyllid pensiwn (Nodyn 22)	550	550	590	590
Cyfan swm	742	725	783	772

10 Asedau anniriaethol sefydlog

	Ewyllys da
	£'000
Cost	
Ar 1 Awst 2021	4,082
Ar 31 Gorffennaf 2022	4,082
Amorteiddiad cronedig	
Ar 1 Awst 2021	4,040
Tâl am y flwyddyn	42
Ar 31 Gorffennaf 2022	4,082
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2022	-

11	(a)	Asedau diriaethol sefydlog (Grŵp)				Asedau yn	Cyfanswm
			Tir	Adeiladau	Cyfarpar	cael eu	
			£'000	£'000	£'000	hadeiladu	£'000
		Cost neu brisiad					
		Ar 1 Awst 2021	5,766	67,166	13,204	105	86,241
		Trosglwyddiad	-	105	-	(105)	-
		Ychwanegiadau	-	3,043	2,604	1,427	7,074
		Gwarediadau	-	(100)	(252)	-	(352)
		Ar 31 Gorffennaf 2022	5,766	70,214	15,556	1,427	92,963
		Dibrisiant cronodig					
		Ar 1 Awst 2021	-	29,959	9,702	-	39,661
		Tâl am y flwyddyn	-	1,788	1,171	-	2,959
		Dileu o ran gwarediadau	-	(11)	(251)	-	(262)
		Ar 31 Gorffennaf 2022	-	31,736	10,622	-	42,358
		Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2022	5,766	38,478	4,934	1,427	50,605
		Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2021	5,766	37,207	3,502	105	46,580

	(b)	Asedau sefydlog diriaethol (Coleg yn unig)				Asedau yn	Cyfanswm
			Tir	Adeiladau	Cyfarpar	cael eu	
			£'000	£'000	£'000	hadeiladu	£'000
		Cost neu brisiad					
		Ar 1 Awst 2021	5,766	59,997	12,514	105	78,382
		Trosglwyddiad	-	105	-	(105)	-
		Ychwanegiadau	-	2,969	1,270	1,392	5,631
		Gwarediadau	-	(100)	(251)	-	(351)
		Ar 31 Gorffennaf 2022	5,766	62,971	13,533	1,392	83,662
		Dibrisiant cronodig					
		Ar 1 Awst 2021	-	28,470	9,234	-	37,704
		Tâl am y flwyddyn	-	1,494	1,067	-	2,561
		Cael ei ddileu mewn perthynas â gwarediadau	-	(11)	(251)	-	(262)
		Ar 31 Gorffennaf 2022	-	29,953	10,050	-	40,003
		Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2022	5,766	33,018	3,483	1,392	43,659
		Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2021	5,766	31,527	3,280	105	40,678

Cafodd tir ac adeiladau eu priso yn 2013 ar gost adnewyddu wedi'i dibrisio gan gwmni o syrfewyr siartredig annibynnol.

Mae gwerth llyfr net offer yn cynnwys swm o £1,392,000 (2020/21 – £378,000) mewn perthynas ag asedau a ddelir o dan brydlesi cyllid. Y tâl dibrisiant ar yr asedau hyn am y flwyddyn oedd £178,000 (2020/21) - £250,000).

12 Buddsoddiadau (Coleg yn unig)

	Coleg 2022 £'000	Coleg 2021 £'000
Buddsoddiadau mewn is-gwmnïau	5,472	5,366
Cynnydd mewn ystriaeth ohiriedig	-	706
Darpariaeth yn erbyn buddsoddiadau mewn is-gwmnïau	-	(600)
Cyfanswm	5,472	5,472

Mae gan y Coleg yr is-gwmnïau canlynol:

Enw	% Perchnogaeth cyfranddaliada u cyffredin	Gwlad corffori	Prif weithgarwch
Language Specialists (International) Limited	100	DU	Hyfforddiant iaith Saesneg
Mentrau Cymunedol Cwm Gwendraeth Cyfyngedig Parc Llandarcy Cyfyngedig	100	DU	Dysgu Seiliedig ar Waith
Green Inc (EU) Limited	100	DU	Darpariaeth cyfleusterau chwaraeon Dysgu Seiliedig ar Waith
Mentrau Coleg Castell-nedd Port Talbot Cyfyngedig	100	DU	Anfasnachol
Cycle Academy Wales Limited	100	DU	Anfasnachol

Buddsoddi mewn Mentrau ar y Cyd (Grŵp yn unig)

	Grŵp 2022 £'000	Grŵp 2021 £'000
Buddsoddiadau mewn Mentrau ar y Cyd	10	10
Cyfanswm	10	10

Mae gan y Coleg y Mentrau ar y Cyd canlynol:

Enw	% Perchnogaeth	Gwlad corffori	Prif weithgarwch
JGR Educate LLP	50	DU	Recriwtio a hyfforddiant

13 Stoc

	Grŵp 2022 £'000	Coleg 2022 £'000	Grŵp 2021 £'000	Coleg 2021 £'000
Stoc fferm	340	340	267	267
Stoc eraill	10	-	3	-

Cyfan
swm

<u>350</u>	<u>340</u>	<u>270</u>	<u>267</u>
<u><u>350</u></u>	<u><u>340</u></u>	<u><u>270</u></u>	<u><u>267</u></u>

14 Derbyniadau masnach a symiau derbyniadwy eraill

	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2022	2022	2021	2021
	£'000	£'000	£'000	£'000
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn:				
Derbyniadau masnach	986	443	674	260
Symiau sy'n ddyledus gan weithgareddau'r grŵp:				
Ymgymeriadau is-gwmnïau	2	2,298	-	1,975
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	3,952	3,423	3,377	2,549
Ased treth ohiriedig	4	-	3	-
Cyfan swm	4,944	6,164	4,054	4,784

15 Credydwy - symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn

	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2022	2022	2021	2021
	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau banc a gorddrafftiau (Nodyn 17a)	416	407	460	407
Rhwymedigaethau o dan brydlesi cyllid (Nodyn 17b)	346	153	199	165
Symiau masnach taladwy	1,927	1,492	1,666	1,327
Symiau sy'n ddyledus i weithgareddau'r grŵp:				
Ymgymeriadau is-gwmnïau	-	207	-	316
Trethiant arall a nawdd cymdeithasol	1,018	693	713	631
Y Gorfforaeth	6	-	-	-
Croniadau ac incwm gohiriedig	9,349	8,662	5,997	5,445
Croniad tâl gwyliau	725	710	624	605
Credydwy eraill	-	-	63	-
Incwm gohiriedig - grantiau cyfalaf y llywodraeth	1,471	1,471	1,139	1,137
Cyfan swm	15,258	13,795	10,861	10,033

16 Credydwy - symiau sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn

	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2022	2022	2021	2021
	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau banc (Nodyn 17a)	1,805	1,726	2,224	2,133
Rhwymedigaethau o dan brydlesi cyllid (Nodyn 17b)	627	81	263	234
Incwm gohiriedig - grantiau cyfalaf y llywodraeth	14,035	13,765	11,954	11,795
Cyfa nsw m	16,467	15,572	14,441	14,162

17 Dyled yn aeddfedu

(a) Benthyciadau banc a gorddrafftiau

Mae benthyciadau banc a gorddrafftiau yn ad-daladwy fel a ganlyn:

	Grŵp 2022 £'000	Coleg 2022 £'000	Grŵp 2021 £'000	Coleg 2021 £'000
Mewn blwyddyn neu lai	416	407	460	407
Rhwng blwyddyn a dwy flynedd	416	407	460	407
Rhwng dwy a phum mlynedd	1,248	1,221	1,380	1,221
Mewn pum mlynedd neu fwy	141	98	384	505
Cyfan swm	2,221	2,133	2,684	2,540

Mae'r benthyciadau banc fel a ganlyn:

Banc	Swm £'000	Cyfr add	Tymor
Lloyds TSB	886	4.096% sefydlog	16 mlynedd
Santander	1,247	4.880% sefydlog	16 mlynedd
Funding Circle	9	7.50% sefydlog	6 blynedd
Benthyciad Adfer Coronafeirws	39	2.50% sefydlog	6 blynedd
Benthyciad Adfer Coronafeirws	40	2.50% sefydlog	6 blynedd

Mae benthyciadau banc sy'n ad-daladwy mewn rhandaliadau sy'n dod yn ddyledus rhwng 1 Awst 2022 a 31 Hydref 2027, cyfanswm o £1,247,000, wedi'u gwarantu ar gyfron o dir ac adeiladau rhydd-ddaliadol y Coleg.

(b) Prydlesi cyllid

Y rhwymedigaethau prydles cyllid net y mae'r sefydliad wedi ymrwmo iddynt yw:

	Grŵp 2022 £'000	Coleg 2022 £'000	Grŵp 2021 £'000	Coleg 2021 £'000
Mewn blwyddyn neu lai	346	153	199	165
Rhwng dwy a phum mlynedd	627	81	263	234
Cyfan swm	973	234	462	399

Sicrheir rhwymedigaethau prydles ariannol ar yr asedau y maent yn berthnasol iddynt. Mae'r Grŵp wedi caffael asedau diriaethol o dan brydlesi cyllid o £1,215,000 (2021: £Dim) yn ystod y flwyddyn.

18 Darpariaethau

	Rhwymedigaethau buddion diffiniedig £'000	Pensiynau uwch £'000	Cyfanswm y Coleg £'000	Trethiant Gohiried ig £'000	Cyfanswm y Grŵp £'000
Ar 1 Awst 2021	33,450	1,400	34,850	526	35,376
Gwariant yn y cyfnod	-	(269)	(269)	-	(269)
Symudiad yn y cyfnod	(28,540)	22	(28,518)	(54)	(28,572)

Ar 31 Gorffennaf 2022	4,910	1,153	6,063	472	6,535
------------------------------	--------------	--------------	--------------	------------	--------------

Mae rhwymedigaethau buddion diffiniedig yn ymwneud â'r rhwymedigaethau o dan aelodaeth y Coleg o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Rhoddir rhagor o fanylion yn Nodyn 22.

Mae'r ddarpariaeth pensiwn uwch yn ymwneud â chost staff sydd eisoes wedi gadael cyflogaeth y Coleg ac ymrwymadau ar gyfer costau ad-drefnu na all y Coleg yn rhesymol dynnu'n ôl ohonynt ar ddyddiad y fantolen. Mae'r ddarpariaeth hon wedi'i hailgyfrifo yn unol â chanllawiau a gyhoeddwyd gan y cyrff cyllido.

Y prif dybiaethau ar gyfer y cyfrifiad hwn yw:

	2022	2021			
Chwyddiant prisiau	2.9%	2.6%			
Cyfradd ddisgownt	3.3%	1.6%			

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer trethiant gohiriedig yn ymwneud ag ailbriso asedau sefydlog yn yr is-gwmnïau.

19 Arian parod a chyfwerth ag arian parod (Grŵp)

	Ar 1 Awst 2021	Llif arian	Newi diadau eraill	Ar 31 Gorffennaf 2022
	£'000	£'000	£'000	£'000
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	7,803	2,833	-	10,636
Cyfan swm	7,803	2,833	-	10,636

O'r balans arian parod o £10,636,000, mae £971,000 yn cael ei ddal fel arian cyfyngedig gyda Banc Lloyds.

20 Cyfalaf ac ymrwymadau eraill

	Grŵp 2022	Coleg 2022	Grŵp 2021	Coleg 2021
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ymrwymadau cyfalaf ar 31 Gorffennaf	240	240	1,189	319

21 Rhwymedigaethau prydles

Ar 31 Gorffennaf roedd gan y Grŵp isafswm taliadau prydles o dan brydlesi gweithredol na ellir eu canslo fel a ganlyn:

	Grŵp 2022	Coleg 2022	Grŵp 2021	Coleg 2021
	£'000	£'000	£'000	£'000
Isafswm taliadau prydles sy'n ddyledus yn y dyfodol				
Tir ac adeiladau				
Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	120	232	135	247
Hwyrach na blwyddyn a dim hwyrach na phum mlynedd	91	988	222	957
Hwyrach na phum mlynedd	-	830	-	1,092
Cyfan swm	211	2,050	357	2,296

22 Rhwymedigaethau buddion diffiniedig

Mae gweithwyr y Coleg yn perthyn i ddau brif gynllun budd-dal ôl-gyflogaeth: Cynllun Pensiwn Athrawon Cymru a Lloegr (TPS) ar gyfer staff academiaidd a chysylltiedig; a Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) Dinas a Sir Abertawe ar gyfer staff nad ydynt yn addysgu, a reolir gan Ddinas a Sir Abertawe. Mae'r ddau yn gynlluniau buddion diffiniedig aml-gyflogwr.

Cyfanswm cost pensiwn am y flwyddyn	2022	2021
	£'000	£'000
Cynllun Pensiwn Athrawon: cyfraniadau a dalwyd	2,932	2,992
Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		
Cyfraniadau a dalwyd	2,130	1,990
Tâl FRS 102 (28).	3,670	3,430
Tâl ar y Datganiad Incwm Cynhwysfawr	5,800	5,420
Cynlluniau pensiwn eraill: Cyfraniadau a dalwyd	68	68
Credyd pensiwn uwch	144	5
	<hr/>	<hr/>
Cyfanswm y Gost Pensiwn am Flwyddyn o fewn costau staff (Nodyn 7)	8,944	8,485

Asesir y costau pensiwn yn unol â chyngor actiwarïaid cymwys annibynnol. Y prisiad actiwarïaid ffurfiol diweddaraf o'r TPS oedd 31 Mawrth 2016 a'r CPLIL oedd 31 Mawrth 2019.

Roedd cyfraniadau o £638,000 (2021: £611,000) yn daladwy i'r cynlluniau ar 31 Gorffennaf ac maent wedi'u cynnwys o fewn credydwyr.

Cynllun Pensiwn Athrawon

Mae'r Cynllun Pensiwn Athrawon (TPS) yn gynllun statudol, cyfrannol, â buddion wedi'u diffinio, a lywodraethir gan Reoliadau Cynllun Pensiwn Athrawon 2014. Mae'r rheoliadau hyn yn gymwys i athrawon mewn ysgolion a sefydliadau addysgol eraill, gan gynnwys colegau. Mae aelodaeth yn awtomatig i athrawon a darlithwyr mewn sefydliadau cymwys. Mae athrawon a darlithwyr yn gallu optio allan o'r TPS.

Mae'r TPS yn gynllun heb ei ariannu ac mae aelodau'n cyfrannu ar sail 'tal wrth fynd' – mae'r cyfraniadau hyn, ynghyd â'r rhai a wneir gan gyflogwyr, yn cael eu credydu i'r Trysorlys o dan drefniadau a lywodraethir gan y Ddeddf uchod. Telir buddion ymddeol a buddion pensiwn eraill gan gronfeydd cyhoeddus a ddarperir gan y Senedd.

O dan y diffiniadau a nodir yn FRS 102 (28.11), mae'r TPS yn gynllun pensiwn aml-gyflogwr. Ni all y Coleg nodi ei gyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol y cynllun.

Yn unol â hynny, mae'r Coleg wedi manteisio ar yr eithriad yn FRS 102 ac wedi rhoi cyfrif am ei gyfraniadau i'r cynllun fel pe bai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig. Mae'r Coleg wedi nodi uchod y wybodaeth sydd ar gael ar y cynllun a'r goblygiadau i'r Coleg o ran y cyfraddau cyfrannu a ragwelir.

Cynhelir prisiad y TPS yn unol â rheoliadau a wnaed o dan Ddeddf Pensiwn y Gwasanaeth Cyhoeddus 2013. Mae prisiadau yn credydu cyfrif pensiwn athrawon gyda chyfradd enillion real gan dybio bod cronfeydd yn cael eu buddsoddi mewn buddsoddiadau tybiannol sy'n cynhyrchu'r gyfradd enillion wirioneddol honno.

Cynhaliwyd yr adolygiad actiwarïaid diweddaraf o'r TPS ar 31 Mawrth 2016. Cyhoeddwyd yr adroddiad prisio gan yr Adran Addysg (yr Adran ym mis Ebrill 2019). Nododd y prisiad gyfanswm rhwymedigaethau'r cynllun (pensiynau sy'n cael eu talu ar hyn o bryd ac amcangyfrif o gost buddion y dyfodol) ar gyfer gwasanaeth hyd at y dyddiad dod i rym o £218 biliwn, ac asedau tybiannol (cyfraniadau amcangyfrifedig yn y dyfodol ynghyd â'r buddsoddiadau tybiannol a ddelir ar y dyddiad prisio) o £198 biliwn yn rhoi diffyg tybiannol o £22 biliwn mewn gwasanaeth yn y gorffennol.

O ganlyniad i'r prisiad, gosodwyd cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr newydd ar 23.68% o dâl pensiynadwy o fis Medi 2019 ymlaen (o gymharu â 16.48% yn flaenorol).

Mae copi llawn o'r adroddiad prisio a'r dogfennau ategol i'w gweld ar wefan y Cynllun Pensiwn Athrawon. Cyfanswm y costau pensiwn a dalwyd i TPS yn y flwyddyn oedd £2,932,000 (2021: £2,992,000).

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae'r CPLIL yn gynllun buddion diffiniedig a ariennir, gyda'r asedau'n cael eu dal mewn cronfeydd ar wahân a weinyddir gan Ddinas a Sir Abertawe. Cyfanswm y cyfraniadau a wnaed ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2022 oedd £2,770,000, gyda chyfanswm cyfraniadau'r cyflogwr yn £2,130,000 a chyfraniadau gweithwyr yn dod yn gyfanswm o £640,000. Y cyfraddau cyfrannu presennol yw 21.2% ar gyfer cyflogwyr ac maent yn amrywio o 5.5% i 12.5% ar gyfer gweithwyr, yn dibynnu ar gyflog.

Mae'r wybodaeth ganlynol yn seiliedig ar brisiad actiwaraid llawn o'r gronfa ar 31 Mawrth 2019 wedi'i ddiweddarau i 31 Gorffennaf 2022 gan actiwari annibynnol cymwys.

	Ar 31 Gorffennaf af 2022	Ar 31 Gorffennaf af 2021
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau	4.1%	4.1%
Cynnydd mewn pensiynau yn y dyfodol	2.6%	2.6%
Cyfradd ddisgownt ar gyfer rhwymedigaethau'r cynllun	3.4%	1.7%
Rhagdybiaeth chwyddiant (CPI)	2.6%	2.6%

Mae'r tybiaethau marwolaethau presennol yn cynnwys lwfans digonol ar gyfer gwelliannau yn y dyfodol mewn cyfraddau marwolaethau. Y disgwyliadau oes tybiedig ar oedran ymddeol 65 yw:

	Ar 31 Gorffennaf 2022	Ar 31 Gorffennaf 2021
	Oed	Oed
<i>Yn ymddeol heddiw</i>		
Gwrywod	23.2	23.3
Benywod	25.7	25.8
<i>Ymddeol mewn 20 mlynedd</i>		
Gwrywod	22.1	22.3
Benywod	24.2	24.3

Cyfran y Coleg o'r asedau yn y cynllun ar ddyddiad y fantolen a'r cyfraddau enillion disgwylidig oedd:

	Gwerth Teg ar 31 Gorffennaf 2022	Gwerth Teg ar 31 Gorffennaf 2021
	£'000	£'000
Offerynnau ecwiti	54,031	51,407
Offerynnau dyled	11,914	10,622
Eiddo	2,563	2,426
Arian parod	762	1,115
Cyfanswm gwerth teg asedau'r cynllun	69,270	65,570
Gwerth presennol rhwymedigaethau cynllun	(74,180)	(99,020)
Rhwymedigaeth pensiwn net (Nodyn 18)	<u>(4,910)</u>	<u>(33,450)</u>

Mae'r symiau a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr mewn perthynas â'r cynllun fel a ganlyn:

	2022	2021
	£'000	£'000
Symiau wedi'u cynnwys mewn costau staff		
Cost gwasanaeth presennol	5,800	5,420
Cyfanswm	5,800	5,420
Symiau wedi'u cynnwys yn y gost llog		

Cost llog net	550	590
	<u>6,350</u>	<u>6,010</u>
	2022	2021
	£'000	£'000

Swm a gydnabyddir mewn Incwm Cynhwysfawr Arall

Elw ar asedau cynllun pensiwn	1,270	11,910
Newidiadau mewn tybiaethau sy'n sail i werth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	31,490	1,330
Swm a gydnabyddir mewn Incwm Cynhwysfawr Arall	<u>32,760</u>	<u>13,240</u>

Rhwymedigaethau buddion diffiniedig ar ddechrau'r cyfnod	99,020	94,280
Cost gwasanaeth presennol	5,800	5,420
Cost llog	1,680	1,320
Cyfraniadau gan gyfranogwyr y Cynllun	640	590
Newidiadau mewn tybiaethau ariannol	(31,490)	(1,330)
Amcangyfrif o'r buddion a dalwyd	(1,470)	(1,260)
Rhwymedigaethau buddion diffiniedig ar ddiwedd y cyfnod	<u>74,180</u>	<u>99,020</u>

Newidiadau yng ngwerth teg asedau'r cynllun

Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddechrau'r cyfnod	65,570	51,610
Llog ar asedau'r cynllun	1,130	730
Elw ar asedau'r cynllun	1,270	11,910
Cyfraniadau cyflogwr	2,130	1,990
Cyfraniadau gan gyfranogwyr y Cynllun	640	590
Amcangyfrif o'r buddion a dalwyd	(1,470)	(1,260)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddiwedd y cyfnod	<u>69,270</u>	<u>65,570</u>

23 Trafodion partïon cysylltiedig

Cyfanswm y treuliau a dalwyd i neu ar ran y Llywodraethwyr yn ystod y flwyddyn oedd £270, ar gyfer 1 Llywodraethwr (2021: £Dim; 0 Llywodraethwr). Mae hyn yn cynrychioli treuliau teithio a chynhaliadau a threuliau parod eraill yr aed iddynt wrth fynychu cyfarfodydd Llywodraethwyr a digwyddiadau elusennol yn rhinwedd eu swydd.

Nid oes unrhyw Lywodraethwr wedi derbyn unrhyw dâl na thaliadau wedi'u hepgor gan y Grŵp na'i is-gwmnïau yn ystod y flwyddyn (2021: Dim).

24 Symiau a dalwyd fel asiant

Cronfeydd Ariannol Wrth Gefn

	2022	2021
	£'000	£'000
Balans ar ddechrau'r flwyddyn ariannol	46	24
Grantiau LIC a dderbyniwyd	552	665
	<u>598</u>	<u>689</u>
Wedi'i ddsbarthu i fyfyrwyr	(587)	(627)
Costau Gweinyddol	-	(16)
Balans heb ei wario ar ddiwedd y flwyddyn ariannol	<u>11</u>	46

Mae grantiau cronfa ariannol wrth gefn ar gael i fyfyrwyr yn unig. Yn y mwyafrif o achosion, mae'r Coleg yn gweithredu fel asiant talu yn unig. O dan yr amgylchiadau hyn, mae'r grantiau a'r taliadau cysylltiedig felly wedi'u heithrio o'r Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

